

PRŮVODCE POLITIKOU KDU-ČSL

VOLEBNÍ PROGRAM 1998

OBSAH

Východiska naší politiky .....
Byty a bydlení .....
Doprava .....
Drogy.....
Ekologie .....
Ekonomika .....
Energetika .....
Kultura .....
Manželství a rodina .....
Občanská společnost .....
Obrana .....
Rozvoj regionů měst a obcí .....
Spravedlnost a bezpečnost .....
Sociální politika .....
Soužití s menšinami .....
Státní správa a samospráva .....
Svobodný člověk a informace .....
Systémy povinného pojištění .....
Vzdělání, mládež, tělovýchova .....
Zahraníční politika .....
Zdravotnictví .....
Zemědělství .....

VÝCHODISKA NAŠÍ POLITIKY

KDU-ČSL opírá své politické postoje a svůj program o principy, které do základů evropské civilizace vložilo křesťanství. Z nich odvozuje své přesvědčení, že **lidská společnost se může úspěšně rozvíjet jenom tehdy, jestliže ve všech oblastech soukromého i společenského života uznává a respektuje týž PEVNÝ SYSTÉM HODNOT.** Neeexistují zvláštní morálka, ani zvláštní pravidla chování člověka jako jedince, ani pro hospodářský či politický život společnosti. Stejně právo platí pro „malé i velké“.

Křesťanskodemokratická politika se opírá o tyto vzájemně související a stejně důležité zásady a hodnoty:

ÚČTA K ŽIVOTU je jedním z prvků tohoto hodnotového systému. Je zdrojem odpovědnosti, bez ní není myslitelná ani svoboda, ani spravedlnost, ani solidarita. Každý člověk je jedinečná bytost, jejíž život je hoděn péčí a ochranou od okamžiku početí až do okamžiku smrti.

SVOBODA je nezbytnou podmínkou rozvoje osobnosti jedince a jeho přínosu pro společnost. Každý člověk je k ní povolán. Je však ohraničena svobodou ostatních lidí. Svobodný člověk má nejen práva, ale i povinnosti. Svoboda musí být chráněna zákony, které platí pro všechny. Měří se odvahou sloužit a vytvářet hodnoty pro ostatní.

ODPOVĚDNOST je nedílnou součástí skutečné svobody. Jen člověk, který bere svůj díl odpovědnosti za vlastní život, za společnost a za svět, za důsledky svých činů, jedná svobodně. K této odpovědné svobodě musí člověk dozrát. V tom je význam výchovy dětí ke svobodě a k občanství.

SPRAVEDLNOST je základem práva a legitimacy státu. Znamená nejen rovnost před zákonem a ochranu ve smyslu zákona, ale také rovnost příležitostí, ochranu slabých a menšin. Vyžaduje uskutečňování právního státu, ochranu poctivých před narušovateli zákonů. Zakazuje lež ve veřejném životě i v činnosti státu.

SOLIDARITA znamená uznání, že člověk nežije izolovaně, že jeho život a štěstí souvisí s životy jiných.

V nejširším smyslu slova je nutnou odpovědí člověka na skutečnost jednoty lidstva v prostoru i čase. Výrazem solidarity je občanské sdružování, dobrovolná veřejně prospěšná činnost i církevní společenství. Na ní stojí systémy sociálního zabezpečení a sociální pomoci, z ní se odvozuje naše odpovědnost vůči budoucím generacím, ona je základem dobrých sousedských vztahů mezi lidmi i národy.

LIDSKÁ PRÁCE je zdrojem a nástrojem pro vytváření duchovního i hmotného bohatství. Je výrazem sebeuvědomění člověka, potvrzením jeho tvůrčích sil a schopností, prostředkem komunikace a vytváření hodnot pro sebe i pro jiné. Vede k vytváření soukromého vlastnictví, které má zásadní význam pro svobodu a rozvoj člověka. Toto vlastnictví má však také společenskou povahu, jež se odvíjí od společenského určení statků.

O tyto hodnoty opírá KDU-ČSL své politické koncepce. V programu, který občánům předkládá, vyjadřují tuto skutečnost především:

- **důraz na roli přirozených společenství v životě obcí a státu**
- **program sociálního tržního hospodářství**
- **orientace zahraniční politiky na evropskou integraci a širokou mezinárodní spolupráci**

PŘIROZENÁ SPOLEČENSTVÍ (rodina, spolky, občanská, odborová, profesní, náboženská sdružení, etnika, obce) tvoří základ občanské společnosti. Jsou prostředím, v němž se nejvýrazněji projevuje aktivita člověka, svoboda jeho rozhodování i vztah k hodnotám.

SOCIÁLNÍ TRŽNÍ HOSPODÁŘSTVÍ je ověřeným politicko-hospodářským systémem, na jehož vývoji se významně podílely především evropské křesťanskodemokratické strany. Prosazuje respekt k soukromému vlastnictví, volný trh, rovnost příležitostí a rovné podmínky pro hospodářskou soutěž, sociální partnerství mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, nezbytnou solidaritu i uplatňování principu subsidiarity, která ponechává iniciativě občana nebo společenství občanů vše, co mohou zvládnout vlastními silami a státu světuje jen ty úkoly, které jejich možnosti přesahují.

ORIENTACE NA EVROPSKOU INTEGRACI A SBLIŽOVÁNÍ NÁRODŮ vyplývá z přesvědčení o naší sounáležitosti s ostatními státy a národy a také z vědomí, že jedinou cestou k zachování naší národní svébytnosti je všestranný rozvoj České republiky v rámci široké solidární spolupráce evropského a světového společenství.

BYTY A BYDLENÍ

KAŽDÝ, KDO VYNALOŽÍ ÚSILÍ PŘÍMĚŘENÉ SVÝM MOŽNOSTEM A SCHOPNOSTEM MÁ PRÁVO NA DŮSTOJNÉ BYDLENÍ.

Bydlení je jednou ze základních potřeb člověka. Silně podmiňuje životní úroveň každého jedince i celé společnosti a má velký význam pro její sociální, ekonomický a kulturní vývoj. Zvláště rodinám, které jsou základní buňkou lidské společnosti, chceme zlepšit podmínky pro získání přiměřeného bydlení. Zvýšenou podporu si zaslouží především mladé rodiny, důchodci, nemocní či jinak handicapovaní občané.

Problematika bydlení dostala v posledních letech ve společnosti prioritu a celospolečenský zájem o ní vyústil v projednání a schválení koncepce bytové politiky vládou i Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky. K realizaci této koncepce se KDU - ČSL hlásí a chce v ní pokračovat i v následujícím období.

Nadále chceme podporovat rozvoj nové bytové výstavby. **NAVRHNEME BEZÚPLATNÝ PŘEVOD POZEMKŮ** určených k bytové výstavbě ze státního vlastnictví do vlastnictví obcí a zrušení poplatku za jejich vynětí ze zemědělského půdního fondu. **Chceme, aby byla zvýšena podpora obcím na budování infrastruktury pro bytovou výstavbu až do 200 000 Kč na byt** s tím, že její výše bude rozlišena podle velikosti obce a typu výstavby.

VE STAVEBNÍM SPOŘENÍ BUDEME PROSAZOVAT ZVÝŠENÍ MAXIMÁLNÍ ČÁSTKY, NA KTEROU LZE ZÍSKAT STÁTNÍ PODPORU, ZE SOUČASNÝCH 18 000 NA 24 000 Kč ROČNĚ, zjednodušení převodu smluv a slučování úvěrů stavebního spoření v rámci rodiny a možnost slučování prostředků na údržbu a opravy bytů a domů pro členy bytových družstev.

I nadále se budeme zasazovat o to, aby **OBCE, NEVÝDĚLEČNÉ BYTOVÉ SPOLEČNOSTI A JINÉ PŘÁVNICKÉ OSOBY MĚLY PŘI VÝSTAVBĚ BYTŮ NÁROK NA STÁTNÍ PODPORU HYPOTEČNÍCH ÚVĚRŮ.** Chceme, aby stát poskytoval záruky za stavební úvěry pro výstavbu bytů. Budeme prosazovat přijetí zákona o draž-

bách mimo soudní výkon rozhodnutí, který umožní snadnější vymáhání záruk při nesplácení úvěrů.

CHCEME PODPORIT BYDLENÍ NA VENKOVĚ POSKYTOVÁNÍM PŘÍSPĚVKU AŽ DO VÝŠE 200 000 Kč na výstavbu vlastnických bytů a domů a na obnovu trvalého bydlení ve venkovských sídlech.

Výstavbu nájemních bytů podpoříme návrhem zákona o nevydělečných bytových společnostech, který umožní jejich výstavbu i správu na neziskovém principu. **NA PODPORU NÁJEMNÍHO BYDLENÍ PRO MLADÉ RODINY A NÍZKOPŘÍJMOVÉ DOMÁCNOSTI BUDEME PROSAZOVAT PRO NEZISKOVÉ BYTOVÉ SPOLEČNOSTI DOTACI 500 000 Kč NA BYT.**

Navrhujeme přijetí nového zákona o bytovém družstevnictví, který vymezení postavení družstevního bydlení a umožní družstvům přístup ke státním podporám.

Vzhledem k velké zanedbanosti stávajícího bytového fondu chceme zvýšit podporu vlastníkům na opravy a modernizaci bytů poskytováním zvýhodněných hypotečních úvěrů.

Pro vytvoření zdravého trhu v oblasti bydlení je nezbytné nejdříve do tří let uvolnit nájemné tak, aby odpovídalo reálné ceně bydlení. Důsledky tohoto kroku musí být přiměřeně kompenzovány sociálními příspěvky. Dosavadní systém plošné regulace nájemného chceme nahradit systémem cenové ochrany nájemce, tak jako je tomu v tržních ekonomikách jiných států.

Navrhujeme legislativní úpravy, které zpřesní podmínky pro přechod nájmu v případě úmrtí nájemce, při opuštění společné domácnosti nájemcem, zkrátí proces výpovědi nájmu v případě, kdy jsou splněny výpovědní důvody a stanoví podmínky pro vybírání kaucí při vzniku nájemního poměru. Budeme prosazovat novelizaci zákona o vlastnictví bytů. Chceme zjednodušit převody bytů do vlastnictví, posílit odpovědnost za správu a provoz společných částí domů a řešit vztahy k zastaveným pozemkům.

Podpoříme pokračování programů výstavby bezbariérových bytů, domů s pečovatelskou službou, penzionů pro důchodce a útulků pro bezdomovce. Také podpoříme pokračování a změny programů pro obnovu oblastí postižených povodněmi.

Lepší realizaci státní podpory bydlení a kvalitnější systému podpor a záruk chceme zajistit **ZŘÍZENÍM STÁTNÍHO FONDU BYDLENÍ A PŘIJETÍM SAMOSTATNÉHO ZÁKONA O PODPOŘE BYDLENÍ.**

Chceme, aby výdaje na bytovou politiku rostly v příštích čtyřech letech každoročně o 0,2% a zvýšily se tak ze současných 0,7% na 1,5 % HDP, a přiblížily se tak podílu srovnatelnému s okolními evropskými zeměmi.

DOPRAVA

POVAŽUJEME ZA NEZBYTNÉ, ABY DO CENY KAŽDÉHO DRUHU DOPRAVY ZHRNUTÝ NÁKLADY NA JEJÍ ZABEZPEČENÍ, VČETNĚ NÁKLADŮ NA DOPRAVNÍ CESTU A NÁKLADŮ EXTERNÍCH. Tím nepochybně vzroste konkurenceschopnost železniční dopravy, zejména při přepravě osob a zboží na velké vzdálenosti.

Budeme prosazovat postupnou transformaci Českých drah z dnešní podoby monolitní státní organizace do podoby akciové společnosti. V rámci této transformace budou vytvořeny rovné podmínky pro vstup externích dopravců na dopravní cestu. Státem dotovaná osobní doprava bude oddělena od nákladní dopravy, která státem dotovaná není. Předpokladem tohoto postupu je účetní a následně i organizační oddělení dopravní cesty (infrastruktura a obsluhující personál) od vlastní nákladní a osobní přepravy.

Chceme, aby stát jako vlastník ČD stanovil jednotná dotační pravidla, podle kterých bude ze státního rozpočtu přispívat všem dopravcům na provozování osobní železniční dopravy a kritéria pro určení (regulované) ceny za použití dopravní cesty na celostátních tratích.

Privatizaci regionálních (lokálních) tratí nepovažujeme za cíl, ale pouze za prostředek k zefektivnění provozu. **NECHCEME ČINIT NEVRATNÉ MAJETKOVÉ KROKY PŘED VZNIKEM VÚSC.** Po dohodě s orgány obecní samosprávy a s okresními úřady podpoříme pronájem tratí tam, kde se najde vhodný provozovatel. Zájem obcí a VÚSC bude prioritní i při vlastní privatizaci. Chceme připravit podmínky pro postupné vyčleňování a následně odstátnění příměstské osobní dopravy, zejména u velkých městských aglomerací.

Investice do železniční dopravy musí zajistit především modernizaci hlavních železničních koridorů. Budou financovány dotacemi ze státního rozpočtu a z vládou garantovaných úvěrů. Pomocí garantovaných úvěrů bude hrazen i nákup nových osobních kolejových vozidel pro dálkovou dopravu a modernizace vozidel stávajících.

ZAJIŠTĚNÍ DOPRAVNÍ OBSLUHY HROMADNOU DOPRAVOU OSOB JE DŮLEŽITOU PODMÍNKOU ROZVOJE ÚZEMÍ. Považujeme za nezbytné, aby odpovědnost a rozhodovací pravomoci v oblasti dopravní obsluhy byly převedeny do kompetence VÚSC, tedy volených krajských samospráv. Na této úrovni je nutno koordinovat a schvalovat jízdní řády autobusové i regionální železniční dopravy a zajišťovat finanční dotace pro potřebné ztrátové spoje a kontrolovat jejich efektivní využívání. Do doby než budou vytvořeny kraje musí stát pokračovat v kompenzaci ztrát při zabezpečování dopravní obslužnosti. Kromě toho je třeba, aby i nadále podporoval obnovu vozového parku sloužícího k dopravní službě území.

V SILNIČNÍ A KOMBINOVANÉ DOPRAVĚ

budeme prosazovat postupný zápočet externích nákladů do ceny silniční dopravy. Ze získaných finančních zdrojů chceme hradit nápravu škod na životním prostředí a podporovat rozvoj a provoz dopravy železniční, vodní a kombinované. Životní prostředí chceme chránit i technickými opatřeními, zpříšňováním emisních limitů a účinnější kontrolou stavu vozidel.

Investice do výstavby pozemních komunikací musí postupně zajistit dokončení sítě dálnic, kapacitních komunikací dálničního typu včetně jejich napojení na sousední státy a obchvatů měst a obcí. Zvýšená pozornost musí být věnována i údržbě a opravám existujících pozemních komunikací. Vysoké náklady, které jsou s tímto programem spojeny si zřejmě vynutí účast soukromých zahraničních investic a jejich budoucí úhradu vybíráním mýtného.

Chceme, aby po vytvoření VÚSC zůstaly ve správě státu pouze dálnice, rychlostní silnice a silnice I. třídy. Silnice II. a III. třídy budou převedeny do majetku a správy VÚSC.

Budeme prosazovat zvýšení státní podpory na obnovu vozového parku a stavebních investic v městské hromadné dopravě, především na elektrickou trakci a rozšíření státního příspěvku na dopravní obslužnost i na městskou hromadnou dopravu, která v rámci integrovaného dopravního systému zajišťuje dopravu mimo území města. Chceme uzákonit povinnost, aby zaměstnavatelé sídlící na území města přispívali na financování investic městské hromadné dopravy.

V LETECKÉ DOPRAVĚ chceme zajistit rovné a stejné podmínky všem tuzemským letec-

kým dopravcům a pokud nedosáhnou srovnatelnou úroveň se zahraničními společnostmi i přiměřenou ochranu vůči jejich konkurenčnímu vlivu. Považujeme za nezbytné, aby byla dokončena privatizace podílu státu v ČSA, aby při této privatizaci zůstal majoritní podíl v rukou českých subjektů a tak si ČSA zachovaly statut národního dopravce. Proces privatizace by měl být spojen i se snahou o začlenění ČSA do některé ze silných celosvětových leteckých aliancí.

Majetkovou účast státu v největších českých letištích hodláme výrazně omezit. Změna vlastnictví přitom musí být spojena s opatřeními, která odstraní ztrátovost mimopražských letišť, nejlépe s vazbou na podnikatelské aktivity, které budou mít z blízkosti letiště prospěch. Předpokládáme, že přibližně čtvrtina majetkového podílu bude bezúplatně převedena na příslušná města. Do doby deetatizace pražského mezinárodního letiště musí stát garantovat jeho modernizaci a zvyšování odbavovací kapacity v souladu s prudkým růstem mezinárodní letecké přepravy a vytvořit podmínky pro dokončení modernizace zařízení pro řízení leteckého provozu.

V PLAVEBNÍ DOPRAVĚ musí stát pokračovat v úhradě finančních nákladů spojených s údržbou vodních cest, částečně se podílet na financování výstavby nového labejského přístavu v Pardubicích a realizovat investiční akce potřebné pro splavnění Labe v úseku Chvaletice -Pardubice a pro zlepšení splavnosti v úseku Děčín-státní hranice.

Chceme pokračovat v jednání se SRN o zlepšení parametrů Labské vodní cesty na území Německa a případně - podle výsledků prognózy trhu jednat s Rakouskem a Slovenskem o splavnění dolního toku Moravy a s Polskem o splavnění řeky Odry až na naše území.

DROGY

EXPANZE DROG OHROŽUJE STÁLE VÍCE MLADOU GENERACI, STÁLE ČASTĚJI SE DO STYKU S DROGAMI DOSTÁVAJÍ NEZLETILÉ DĚTI.

KDU- ČSL už ve svém minulém programu navrhla řadu opatření, kterými chce této hrozbě čelit a mírnit její tragické důsledky. **Byla spoluinitiatorem návrhu, který vytváří zákonný rámec nejen pro přísné zákroky proti šifitélům drog, ale umožňuje za určitých podmínek i postih jejich držitelů.** I když nás k postihu držitelů drog zavazují mezinárodní smlouvy a dohody, stal se tento návrh předmětem rozsáhlé diskuse a nebyl dosud definitivně přijat. **Považujeme ho však za naprosto správný a budeme důsledně prosazovat jeho opakované schválení poslaneckou sněmovnou.**

Závažnost situace nás přesvědčuje o tom, že současný způsob řízení a koordinace boje proti drogám nemá takovou úroveň, jaká je vzhledem k rozsahu a složitosti této problematiky nutná. **Proto POVAŽUJEME ZA NEZBYTNÉ ZŘÍZENÍ ÚRADU PRO NARKOTIKA jako samostatného ústředního orgánu státní správy.**

Na boji s drogami se podílí řada nestátních organizací, jejichž aktivity jsou pro řešení drogové problematiky velkým přínosem. Přesto chceme, především v oblasti prevence, dosáhnout výrazného zkvalitnění všech probíhajících programů a způsobu jejich naplňování. **Budeme prosazovat zavedení systému akreditací pro nestátní organizace, které v této oblasti pracují.**

Budeme prosazovat, aby se zvýšila podpora na aktivity, kterými spolky, zájmové organizace, sportovní či umělecké kluby přispívají k zajímavému a účelnému využívání volného času mladých lidí. Zejména chceme podpořit takové projekty, na kterých se podílí samospráva.

Považujeme za velmi důležité, aby se zlepšila protigrogová prevence mezi dětmi a nezletilou mládeží. **Chceme zvýšit počet vyškolených učitelů tak, aby perspektivně každá základní nebo střední škola mohla zaměstnávat pedagoga se znalostí drogové problematiky.**

Růst počtu drogově závislých vyžaduje, aby se postupně rozšiřovaly možnosti pro jejich léčbu. **Budeme prosazovat systémový růst lůžek pro léčbu návykových onemocnění (o cca 200 v průběhu pěti let) a zřízení léčebných zařízení pro drogově závislé děti do 15 let věku.**

EKOLOGIE

CÍLEM KDU-ČSL JE DOPLNIT KONCEPT SOCIÁLNÍHO TRŽNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ O EKOLOGICKOU DIMENZI. Vycházíme z přesvědčení, že ekonomiku je nutno harmonizovat nejen se sociální spravedlností, ale i s ochranou životního prostředí. Dosavadní chápání blahobytu jako hromadění materiálních statků je překonané. **Životní standard závisí stále více na kvalitě životního prostředí.** Další hospodářský růst je možný jen při respektování principů trvalé udržitelnosti ve všech odvětvích, to znamená při zachování svobody volby i pro budoucí generace.

Chceme, aby ministerstvo životního prostředí bylo trvale rovnocenným partnerem ekonomických resortů, který bude aktivně prosazovat ochranu životního prostředí. Považujeme za nezbytné, aby v tomto smyslu byly vyjasněny a posíleny jeho kompetence..

Nejúčinnějšími nástroji ochrany životního prostředí jsou nástroje ekonomické, především ty, které zahrnují ekologické požadavky do cen, a to jak na základě prokazatelných nákladů na ekologická opatření, tak i formou daně. **Daňovými úlevami zvýhodníme podnikatele, kteří investují do ekologických technologií a výrob.** Podpoříme princip dobrovolných dohod státní správy a podnikatelské sféry o nápravě ekologických nedostatků. Budeme prosazovat využití mezinárodního obchodování s emisními limity pro ekologické investice.

CHCEME ZPRACOVAT A PROSADIT NOVOU STÁTNÍ POLITIKU OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY, která m.j. zajistí obnovu přirozených funkcí krajiny při zadržování vody, ochranu proti erozi a zachování druhového bohatství rostlin a živočichů. Chceme definovat veřejný zájem v ochraně přírody, doplnit síť chráněných území a stanovit náhrady pro ty, kdo budou na jejich území hospodařit ekologicky vhodnými formami.

Nový vodní zákon musí vyjasnit vlastnické vztahy, zabezpečit účinnou ochranu zdrojů pitné vody a péči o vodní toky. V rámci ochrany proti povodním chceme hledat taková řešení, která využijí možnosti říčních niv a nenaruší ekologickou stabilitu krajiny.

NEZBYTNÉ JE VYPRACOVÁNÍ KONCEPCE SUROVINOVÉ POLITIKY ČR a přijetí nového horního zákona. Šetrnému hospodaření s nerostnými surovinami napomůže započtení hodnoty přírodních zdrojů a ekologických škod do nákladů na těžbu. Chceme, aby se obce staly účastníky řízení o povolování průzkumů vyhrazených nerostů. Nepovolíme těžbu zlata ani další průzkumy jeho ložisek. Ekologické škody, které souvisí se současnými technologiemi těžby jsou nepřiměřeně vysoké.

V energetické politice státu musí mít odpovídající místo programy na úsporu energie, modernizace elektráren zaváděním vysoce účinných, ekologicky šetrných technologií spalování kombinujících výrobu tepla a elektrické energie a podpora využívání obnovitelných zdrojů energií.

Stále významnějším zdrojem znečištění životního prostředí se stává silniční doprava. **BUDEME PROSAZOVAT, ABY DO NÁKLADŮ NA DOPRAVU BYLY ZAHRNUTY I NÁKLADY NA ZATÍŽENÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A VYUŽÍVÁNÍ PŘÍRODY.** Budeme prosazovat převádění tranzitní dopravy na železnici. Chceme upravit spotřební daně tak, aby byl bezolovnatý benzin levnější než benzin olivnatý. Cestu k

omezení znečištění ovzduší ve městech vidíme v budování integrovaného dopravního systému a ve zpřísnění emisních limitů.

ZA JEDNU Z PRIORIT NAŠÍ EKOLOGICKÉ POLITIKY POVAŽUJEME SNIŽOVÁNÍ PRODUKCE ODPADŮ. To musí mít přednost i před tlakem na jejich další využívání. Chceme tohoto cíle dosáhnout podporou zavádění maloodpadových technologií, přijetím zákona o obalech, který uzákoní povinnost výrobců na zpětné odebrání obalů, aby tak odpovídali za nakládání s odpady až do jejich likvidace. U odpadů už vyprodukovaných upřednostňujeme jejich třídění a další využívání před pouhým ukládáním na skládku.

Stále významnější roli v ochraně životního prostředí hrají města a obce. Budeme proto prosazovat v rámci decentralizace přesun kompetencí i prostředků na krajskou a obecní samosprávu tak, aby se zvýšila možnost řešit problémy přímo v místech, kde k nim dochází. Jednu z možných cest k tomuto cíli vidíme ve vzniku regionálních fondů životního prostředí.

CHCEME, ABY SE OCHRANA NAŠEHO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ STALA VĚCÍ CELÉ SPOLEČNOSTI - nejen státní správy, samosprávy a občanských iniciativ. K tomu chceme přispět programem ekologické výchovy a osvěty ve školách i ve sdělovacích prostředcích Podpoříme pevnější zařazení základů ekologie do školních osnov a začlenění středisek ekologické výchovy do sítě školských zařízení. Důležitou součástí ekologické politiky státu musí být otevřený přístup k informacím a podíl veřejnosti na rozhodování o závažných otázkách ochrany životního prostředí. Jsme připraveni podpořit činnost ekologických organizací a občanských iniciativ a spolupracovat s nimi na řešení konkrétních problémů.

Příští volební období bude také obdobím harmonizace našich právních předpisů, norem a ekonomických nástrojů s ekologickou politikou země Evropské unie. Nechceme, aby se plnění tohoto úkolu stalo překážkou našeho přijetí do EU.

Jsme připraveni podílet se na světové ekologické politice, která by měla vést k odstranění globálních ekologických hrozeb.

EKONOMIKA

ZÁKLADNÍ CÍL NAŠÍ HOSPODÁŘSKÉ POLITIKY VIDÍME V NÁVRATU K RYCHLEJŠÍMU EKONOMICKÉMU RŮSTU. Jeho základem musí být restrukturalizace v mikrosféře, t.j. dosažení vysoké efektivity podnikání dokončením změn vlastnických vztahů a modernizací podniků.

Měnová a rozpočtová restrikce byla nezbytnou reakcí vlády a ČNB na vývoj české ekonomiky v minulých dvou letech. Vysoké základní úrokové sazby spolu s rozpočtovými škrty stabilizovaly inflační tlaky, utlumily sklon ke spotřebě, zmírily tendence k prudkému oslabení měny, ale současně omezily přístup k ekonomicky únosným zdrojům na investice, které jsou pro růst produktivity rozhodující.

Současnou strategií ČNB zaměřenou na cílené snižování inflace považujeme za věcně správnou. Ale její cíle, přijaté bez konzultace s vládou a prosazované i za cenu vysokých úrokových sazeb, jsou vzhledem k nynějšímu stavu a potřebám ekonomiky nepřiměřeně restriktivní. **BUDEME USILOVAT O LEPŠÍ A VŠTRČNĚJŠÍ KOMUNIKACI MEZI VLÁDOU A ČNB A O ZMÍRNĚNÍ MĚNOVÉ RESTRIKCE JAKO REAKCI NA OBEZŘETNOU FISKÁLNÍ POLITIKU.**

Velmi zjednodušeně byl až dosud vykládán zdravý vývoj veřejných financí, který byl spojován pouze s požadavkem na vyrovnanost státního rozpočtu. Ukazuje se, že navzdory proklamacím hospodařily veřejné finance již řadu let se skrytými deficity, které vznikaly v místních rozpočtech, ve státních фондах a zejména v institucích, na které stát své závazky převáděl (Konsolidační banka, Česká finanční, Česká inkasní). **Jeden z cílů hospodářské politiky příštích vlád proto vidíme V POSTUPNÉM SNIŽOVÁNÍ DEFICITU VEŘEJNÝCH FINANČÍ JAKO CELKU.**

Hospodářská politika státu - při vědomí, že nemůže být motorem, ale pouze iniciátorem hospodářského růstu - **se musí stát pojmem, který přestane být tabuizován.** Chceme, aby se tato politika vrátila k podpoře účelných a efektivních veřejných investic financovaných ze zdrojů získaných na úkor spotřeby a vysokých výdajů na státní správu a aby nabídla **soubor účinných daňových, odpisových i**

dalších pobídek podporujících soukromé investice do moderních produkčních zařízení a technologií.

ZA VEŘEJNÉ INVESTICE, KTERÉ BY MĚLY BÝT POSÍLENY, protože mohou podpořit celkový ekonomický růst považujeme investice podporující **bytovou výstavbu, investice do infrastruktury,** především koncepční a efektivní investice dopravní, **investice spojené se vznikem komerčních a průmyslových zón a investice do obrany.** Ve všech případech počítáme s jejich výraznou orientací na domácí podniky. Nezbytná je **podpora účelových projektů vědeckého a aplikovaného výzkumu.**

SOUKROMÉ INVESTICE CHCEME PODPÓRIT spoluúčastí nebo zárukami státu při iniciaci vzniku fondů rizikového kapitálu, investičními pobídkami vázanými na definovaná systémová kritéria **pro přímé zahraniční investice, účelově váza-**

nými slevami na dani z příjmů a zrychleným odepisováním při pořizování hmotného investičního majetku výrobní povahy.

Pokles daňových příjmů způsobený těmito změnami chceme nahradit úsporami neinvestičních výdajů a úpravami daňových sazeb.

Obecně je naším záměrem VYŠŠÍ ZDANĚNÍ SPOTŘEBY ZVÝŠENÍM NEPŘÍMÝCH DANÍ A POSTUPNÉ SNIŽOVÁNÍ DANÍ PŘÍMÝCH (zpočátku selektivní - formou úlev, později plošné).

Počítáme především s vyššími příjmy z výběru DPH, u níž navrhuje nulovou sazbu na základní potraviny (maso, ryby, mléko, výrobky z obilovin, ovoce a zelenina), zachování stávající pětiprocentní sazby u ostatních potravin, stavebních prací a materiálů a přesun ostatních položek z této skupiny do základní sazby, kterou chceme snížit ze současných 22 na cca 20%. Současně chceme zvýšit limit pro osvobození malých a středních podnikatelů od platby DPH ze současných 750 tis. Kč obratu za tři měsíce na 1,5 mil. Kč a podpořit tak jejich konkurenceschopnost.

Daň z příjmů právnických i fyzických osob budeme snižovat postupně o cca 10% v průběhu 4 až 5ti let, pro sféru drobného podnikání zavedeme fixní sazby daně z příjmu.

Úpravy spotřebních daní na úroveň zemí EU chceme provádět postupně, v souladu s vývojem v okolních zemích CEFTA. Počítáme se zrušením daně dědičné a darovací v přímé příbuzenské linii.

Navrhované změny DPH povedou k vyššímu zadání spotřeby, o niž rozhoduje občan sám. Nulová sazba na základní potraviny má kromě sociálního efektu také významný efekt protiinflační.

Považujeme za nezbytné, aby privatizace významných a dosud státem ovládaných firem proběhla co nejrychleji, v bankovním bez jakéhokoli odkladu. Při dokončování privatizace bank a strategických podniků chceme postupovat standardními metodami S DŮRAZEM NA TRANSPARENTNOST PROCESU A NA PŘÍNOS BUDOUCÍHO VLASTNÍKA PRO RESTRUKTURIZACI A PROSPERITU PRIVATIZOVANÉHO SUBJEKTU I JÍM OVLIVŇOVANÉ OBLASTI EKONOMIKY. V této souvislosti se ukazuje, že situace velkých bank se natolik zhoršila a že tyto banky potřebují pro svůj rozvoj tak rozsáhlé investice, že nemohou být privatizovány do rukou domácího kapitálu tak, jak jsme předpokládali v minulém volebním programu.

Finanční a kapitálový trh jsou klíčovými oblastmi hospodářství, jejichž stav, bohužel, neodpovídá potřebám naší ekonomiky. Budeme prosazovat taková opatření, která vrátí investorům důvěru a umožní jim návrat na český kapitálový trh. Očekáváme, že ho jejich příchod přemění na zdroj financování rozvoje ekonomiky, který bude přinejmenším stejně významný, jako trh bankovní. Jsme přesvědčeni, že již přijatá (Komise pro cenné papíry) a připravovaná (zákon o investičních fondech) opatření jsou kroky správným směrem. K nezbytným dalším zásahům počítáme zejména výrazné omezení obchodování mimo veřejné trhy a úpravy obchodního zákoníku. Významnými nástroji kolektivního investování se do budoucna musí stát také penzijní fondy. K tomu jsou nutné především změny zaměřené na zvýšení motivace občanů k úsporám na stáří.

V situaci, kdy je domácí poptávka tlumena restrikcí, může ekonomický růst významněji urychlovat pouze poptávka zahraniční. Proto budou významná všechna opatření, která podpoří export českých výrobků na zahraniční trhy. Chceme v prvé řadě rozšířit možnosti pojišťování teritoriálních a kurzových rizik prostřednictvím EGAP, posílit úvěrové zdroje ČEB, usilovat o liberalizaci přístupu na cizí trhy a o odstraňování ochranných opatření, která náš vývoz znevýhodňují. Společně s podnikatelskou sférou chceme hledat efektivní model pro realizaci zahraniční obchodní politiky a jejího financování. Jsme připraveni i k diskusi o potřebných úpravách kompetencí ve státní správě, případně o zřízení zvláštního resortu pro vnější obchodní vztahy.

Na cestě k rychlejšímu ekonomickému růstu se nemůžeme vyhnout dokončení deregulace cen a odstranění zbývajících cenových deformací. Ceny odpovídající nákladům jsou nezbytnou podmínkou pro správné fungování trhu a tedy i pro vstup investorů do jednotlivých odvětví. Uvědomujeme si, že ceny, které zůstaly regulovány jsou vesměs sociálně citlivými položkami a že se převážně tvoří v prostředí s výrazně dominantním nebo monopolním postavením jednoho výrobce (energie). Proto budeme trvat na působení státního regulačního orgánu, který bude m.j. dohlížet na účelnost nákladů zahrnovaných do těchto cen. Pro celé příští volební období počítáme s kompenzační zátěží, kterou deregulace způsobí slabším sociálním skupinám.

Dlouhodobým problémem minulého období byl nesoulad způsobený rychlým růstem mezd při pomalém nárůstu produktivity práce. Současná restrikce sice mzdový vývoj přibrzdila, ale řešení problému nepřinesla, protože současně se mzdami utlumila i růst HDP. Skutečnou nápravu může zajistit jenom hospodářský růst vyvolaný vysokou produktivitou práce. Očekáváme, že obnova výkonnosti české ekonomiky povede i k následnému růstu mezd. Chceme však důsledně dbát o to, aby relace mezd k produktivitě nevybočila z rámce odpovídajícího zdravému ekonomickému vývoji.

ENERGETIKA

ZA ZCELA ZÁSADNÍ A PRVOŘADÝ ÚKOL POVAŽUJEME URYCHLENÉ DOKONČENÍ ENERGETICKÉ POLITIKY ČESKÉ REPUBLIKY jako závazného koncepčního dokumentu, který vymezí pravidla podnikání v energetice, postavení a cíle státu v jeho regulaci, zabezpečí úsporné a efektivní využívání domácích energetických a surovinových zdrojů na základě ekonomicky zdůvodněných cen energií pro všechny jejich odběratele.

Ve všech odvětvích energetiky upřednostňujeme úsporná opatření směřující ke snížení spotřeby před výstavbou nových energetických zdrojů. Počítáme však s modernizací a náhradou stávajících elektráren s nízkou účinností efektivními systémy, které minimalizují dopady na životní prostředí a kombinují výrobu elektřiny s výrobou tepla.

ZÁSADNÍ LIBERALIZACI CHCEME PROSAZOVAT V ELEKTROENERGETICE V

RÁMCI NAŠEHO SBLÍŽOVÁNÍ S EU. Rozhodujícími kroky tohoto procesu bude:

- zrealizování cen elektřiny a náprava cenových relací mezi odběrateli
- dokončení privatizace distribučních společností
- vyřešení postavení přenosové soustavy
- stanovení tarifů za používání sítí a systémových služeb
- organizační zabezpečení přístupu třetích stran k soustavě.

Realizace uvedených kroků je cestou, která umožní, aby se v elektroenergetice lépe uplatnily principy konkurence mezi výrobci (dodavateli) elektrické energie. Sjednaný přístup třetích stran nabídne výrobcům možnost uzavírat za účasti Ústředního energetického dispečinku smlouvy o dodávkách elektrické energie přímo s odběrateli.

KDU-ČSL bude prosazovat takovou organizaci trhu, která zajistí rovný přístup k síti, průhlednost a srovnatelné ekonomické výsledky pro zákazníky. To vyžaduje důsledné, v první fázi alespoň účetní oddělení výrobní, přenosové a distribuční části elektroenergetiky. **NEDÍLNOU SOUČÁSTÍ TOHOTO MODELU TRHU S ELEKTRINOU MUSÍ BÝT SAMOSTATNÝ A FUNKČNÍ REGULAČNÍ ORGÁN.**

Současnou situací, kdy je ČEZ, a.s. nejen výrazně dominantním výrobcem elektrické energie, ale také vlastníkem přenosové soustavy velmi vysokého napětí, nepovažujeme za optimální. Budeme prosazovat oddělení přenosové soustavy od výrobní části -

v první fázi založením dočasně společnosti ČEZ, a.s. Úplné oddělení chceme zajistit v rámci procesu privatizace, kdy chceme zvážit i účelnost posílení konkurence ve výrobě rozdělením jeho výrobní části.

Dostavbu jaderné elektrárny v Temelíně podmiňujeme tím, že se státu jako majoritnímu vlastníkovému investora (ČEZ, a.s.) i generálního dodavatele technologie (Škoda Praha, a.s.) podaří dojednat závazné podmínky (termín, cenu) pro dokončení stavby a spuštění elektrárny a zastavit nehospodárnost, která její výstavbu dlouhodobě provází. Bezpečnost elektrárny před spuštěním musí být ověřena mezinárodním auditem.

Skutečnost, že byl v předchozím období schválen atomový zákon a že byl založen účet, na němž se shromažďují prostředky na zajištění likvidace vyhořelého jaderného paliva, považujeme za záruku, že tento ekologický problém budeme schopni řešit. Jsme připraveni bedlivě dohlížet na to, jak se s těmito finančními prostředky hospodaří.

V PLYNÁRENSTVÍ POČÍTÁME S PRIVATIZACÍ DISTRIBUČNÍCH SPOLEČNOSTÍ, S POSTUPNOU NÁPRAVOU SAZEB pro jednotlivé odběratele a s uplatněním tarifního systému plateb, který by měl přispět ke stabilizaci odběrové úrovně v různých obdobích.

V souvislosti s naší přípravou na vstup do EU bude i v plynárenství nezbytná změna organizace vnitřního trhu a vytvoření konkurenčního prostředí, které bude s požadky EU kompatibilní.

KONCEPCE ENERGETICKÉ POLITIKY MUSÍ VYJASNIT I POSTAVENÍ A DALŠÍ VÝVOJ UHELNÉHO HORNICTVÍ V ČR. Z ní musí především vyplynout rozhodnutí o eventuelních otvirkách nových těžebních lokalit. Považujeme za nezbytné, aby se příprava těchto rozhodnutí stala předmětem široké diskuse jak v odborných kruzích, tak ve veřejnosti.

Hodnotu vlastnického podílu státu v uhelných (a některých distribučních) společnostech i jeho vliv na rozhodování o jejich budoucím osudu ohrožují snahy některých investorů získat majoritu v těchto společnostech bez ohledu na postoj vlády. Považujeme za nezbytné, aby FNM těmto snahám aktivně bránil. **Privatizace uhelných a energetických společností je nutná, musí však proběhnout z rozhodnutí státu a způsobem, který sám zvolí.**

KULTURA

Samo slovo kultura pochází od latinského *colere* a má význam pěstovat, zušlechťovat, vzdělávat. Kultura tedy není jen účelová lidská aktivita, je to vše, co dělá člověka

člověkem v jeho dimenzi personální, sociální, mravní, ekonomické, estetické, filosofické i právní. Je definována starostí člověka o mravnost; o pravdu, o spravedlnost, o hmotné zajištění, o krásu.

KDU-ČSL si je vědoma faktu, že základní mravní vliv na člověka na formování jeho svobodné volby má kultura, vzdělání a výchova. Považuje kulturu a vzdělanost za základní předpoklad zdravého rozvoje společnosti.

KDU-ČSL JE ROZHODNUTA PROSADIT VYPRACOVÁNÍ VLÁDNÍ KULTURNÍ POLITIKY. Jsme přesvědčeni, že stát takovou politiku musí mít. V rámci ní musí vstupovat do života společnosti, nikoliv státní nebo stranickou ideologií, ale koncepční a legislativní přípravou prostoru pro kulturu. **Křesťanská demokracie prosazuje konkrétní kulturní politiku, která není ideologií strany, ale netvrdí, že stát nemá kulturu ovlivňovat.**

V rámci kulturní politiky chceme zejména:

- Řešit problém transformace rozpočtových a příspěvkových organizací na veřejnoprávní, obecně prospěšné nebo fondové instituce. V této souvislosti chceme podrobně analyzovat a zvážit i zvláštnosti postavení tzv. národních institucí.
- Rozšířit prostor pro financování kulturních aktivit z různých úrovní veřejných i soukromých zdrojů. Udržet a prosadit pro kulturní a vzdělávací aktivity daňová zvýhodnění a úlevy.
- Vytvořit a prosadit model víceletého financování kulturních projektů a kulturních organizací.
- Prosadit náhradu za nucené omezování práv vlastníků kulturních památek a sbírek, zapsaných do centrálních evidencí.
- Oživit Státní fond kultury jako Kulturní fond, který bude veřejnoprávní osobou s definovanými zdroji příjmů.
- Definovat odpovědnost a kompetence krajů pro vytváření prostoru pro regionální kulturní aktivity.
- Legislativně přehodnotit postavení institucí státu, působících v oblasti sdělovacích prostředků se záměrem zlepšit veřejnou kontrolu jejich vysílání a dořešit problémy spojené s vlastnictvím různých druhů těchto prostředků jednou osobou.
- Připravit programy pro výchovu mladé generace k účelnému využívání moderních informačních prostředků.

MANŽELSTVÍ A RODINA

NEJVYŠŠÍ FORMOU SPOLEČENSTVÍ MUŽE A ŽENY JE MANŽELSTVÍ, které je základem společné odpovědnosti matky a otce za péči a výchovu dětí. Nemanželská partnerství a rozhodnutí lidí, kteří se nechťejí právně zavazovat k manželství je třeba respektovat, ne však stavět na úroveň manželství.

RODINA JE PRVNÍM A NEJDŮLEŽITĚJŠÍM SPOLEČENSTVÍM VE STÁTĚ. V ideálním případě umožňuje vytváření vazeb a rozvíjení vztahů mezi třemi generacemi. V úzkém soužití se její členové vzájemně obohacují a pomáhají si při naplňování svých potřeb tak, jak to není možné v žádném jiném lidském společenství.

Rozhodnutí o počtu dětí, době jejich početí a jejich výchova je nezpochybnitelným právem rodičů. Stát, ani jiné instituce nemají právo do tohoto rozhodování zasahovat. Stát však nese odpovědnost za to, že rozhodnutí mít děti a žít normální rodinný život nebude spojeno s rizikem chudoby. Chceme, aby rodina pečující o dítě, stárnoucí prarodiče či nemocné členy rodiny potřebovala přímou finanční pomoc státu co nejméně. Chceme, aby lidský život byl chráněn od okamžiku početí až do okamžiku přirozené smrti.

Důraz kladený na rodinu neopomíjí její jednotlivé členy a jejich specifické nároky a potřeby. Chápe je však v kontextu celého rodinného společenství a ty zase v kontextu celospolečenském.

Bude-li stabilní a prosperující rodina, je naděje, že bude stabilní a prosperující celá společnost.

STABILNÍ A PROSPERUJÍCÍ RODINY JSOU ZÁRUKOU STABILITY A PROSPERITY CELÉ SPOLEČNOSTI.

Rodina je rozhodujícím místem, kde se z generace na generaci přenáší vztah k základním lidským hodnotám a občanským ctnostem. Selhání rodiny je největší hrozbou pro existenci demokratické občanské společnosti. Toto poznání je hlavním důvodem, proč považujeme pro-rodinnou politiku za jeden ze základních kamenů našeho programu.

Má-li být pro-rodinná politika účinná a efektivní, musí se zaměřit na všechny fáze životního cyklu rodiny a jejích členů. Zvláštní zřetel musí věnovat zákonitým výskytům a kumulaci mimořádně náročných událostí (začátek pracovní kariéry, založení rodiny, zajištění bydlení, narození dítěte, zdravotní postižení některého z členů, péče o stárnoucí rodiče aj.) a jejich možným nepříznivým dopadům včas předcházet.

V souladu s taktó chápanou pro-rodinnou politikou, zahrnuje KDU-ČSL do svého programu sociální politiky zejména tato opatření:

- úpravu podmínek pro vyplácení přídavku na dítě a zvýšení odpočítatelné položky na dítě ze základu pro daň z příjmu (podpora rodin se středními příjmy)
- Odpočet státem uznaných výdajů zaměstnanců ze základu pro daň z příjmu (podpora celospolečensky prospěšných aktivit členů rodiny)
- změny v zákoníku práce, které umožní ve větší míře využívat zkrácenou pracovní dobu (skloubení péče o rodinu se zaměstnáním)
- zvýšení základní dovolené na tři týdny, a perspektivně její rozšíření pro rodiče s dětmi do 15 let věku o dalších 5 dnů (více společného času v rodinách s dětmi)
- státní stipendium pro nejlepší studenty středních škol (podpora perspektivních mladých lidí v přípravě na povolání).

OBČANSKÁ SPOLEČNOST

OBČANSKÁ SPOLEČNOST JE PROSTŘEDÍM, KTERÉ OTEVÍRÁ A NABÍZÍ PROSTOR PRO SVOBODNOU AKTIVITU ČLOVĚKA v jeho vztazích, v soužití a spolupráci s druhými a pro jeho účast na správě věcí veřejných.

Je úkolem státu, aby pro tyto aktivity vymezil právní rámec a nabídl občanům i vhodné institucionální formy k jejich uplatnění. Stát, který tento úkol opomíjí, si přisvojuje nadměrnou část moci. Přitom ztrácí možnost účinně využít lidský potenciál společnosti k jejímu rychlému a všestrannému rozvoji. Nutí občana k hledání náhradních, méně vhodných nebo i nežádoucích způsobů uplatnění nebo k nezájmu a rezignaci.

AKTIVITY OBČANŮ SE NEJČASTĚJI SOUSTŘEDUJÍ A NEJZŘETELNĚJI PROJEVUJÍ V PŘIROZENÉ NEBO SPONTÁNNĚ VZNIKAJÍCÍCH SPOLEČENSTVÍCH. Přirozená společenství, k nimž patří v první řadě rodina a dále různé zájmové spolky, nadace, neziskové veřejně prospěšné organizace a občanská sdružení, profesní komory, odborová, charitativní, náboženská a další sdružení, jsou nezbytnými články, které v demokratické společnosti účinně zaplňují mezeru mezi občanem a státem. Přejímají a zajišťují řadu činností, na které občan sám ani stát nestačí nebo které státu nepřísluší.

KDU-ČSL je přesvědčena, že vize občanské společnosti a role občanských aktivit byly u nás doposud podceňovány. **Podle zásady „co mohou dělat občané sami, nemá dělat stát“ chce rozšířit prostor pro činnost nestátních neziskových organizací,** především těch, které se věnují veřejně prospěšným činnostem a stanovit jasná pravidla pro jejich finanční podporu, včetně daňových úlev pro sponzory.

Považujeme za zcela zásadní, aby vláda, která vzejde z nadcházejících voleb opírala své úsilí o návrat k hospodářskému růstu a obnovu prosperity o **trvalý a otevřený dialog se sociálními partnery, tj. s odbory a zaměstnavateli.**

Budeme prosazovat, aby bylo v příslušných zákonech jasně vymezeno postavení profesních komor tak, aby mohly beze zbytku plnit úkoly, které jim ukládá povinnost dohlížet nad odbornou a etickou úrovní výkonu povolání.

Za velmi znepokojivou považujeme skutečnost, že český stát nenašel od r. 1989 dostatek vůle k položení nových základů pro spolupráci s církvemi a náboženskými společnostmi. Poselství, kterým církev oslovuje člověka mělo a má i dnes významný vliv na hodnotovou orientaci a mravní stav společnosti. Jejich duchovní i praktická služba v oblasti sociální, zdravotní, výchovné, vzdělávací jsou pro občanskou společnost významným přínosem. **Budeme prosazovat takové uspořádání vztahu mezi státem a církvemi, které bude respektovat jejich autonomní postavení v organizaci vnitřních záležitostí a umožní financování jejich potřeb.** Nezbytná je spolupráce státu na financování oprav a údržby architektonického dědictví a památek, které církev spravují.

OBRANA

ZACHOVÁNÍ BEZPEČNOSTI STÁTU VYŽADUJE JEDNAK VYBUDOVÁNÍ A UDRŽOVÁNÍ PŘÍMĚRNĚ VELKÉ ARMÁDY A JEDNAK UZAVŘENÍ EFEKTIVNÍCH SPOJENECKÝCH SVAZKŮ. Spojenectví čini obranu efektivnější, levnější a posiluje vnitřní stabilitu mezi jeho členy. **Při hledání spojenců je třeba vycházet z hodnot a zájmů, které chceme společně hájit.** V našem geopolitickém postavení je pouze jedno spojení, které **splňuje toto kritérium - SEVEROATLANTICKÁ ALIANCE.** Ta je společenstvím, založeným na demokratických principech, ve kterém si jeho členové zachovávají plnou suverenitu a nezávislost v rozhodování.

Pozvání k zahájení rozhovorů o přistoupení ČR k Washingtonské smlouvě a probíhající ratifikační proces je výsledkem především našeho domácího snažení, na kterém se KDU-ČSL podílela prostřednictvím řízení resortu obrany, ale i působením svých členů ve vládě a v Parlamentu ČR.

KDU-ČSL nechápe pozvání České republiky do NATO jako něco, co nás vyčleňuje z dění ve střední a východní Evropě. Naopak. Toto pozvání musí vnést nové prvky do naší zahraniční a bezpečnostní politiky. Jde především o odpovědnost a solidaritu vůči těm, kteří se členy Aliance nestanou v první vlně rozšiřování, kteří však o členství v Alianci usilují, i vůči těm, kteří se pro členství v NATO zatím nerozhodli nebo jejich členy být nechťejí. Důležitou roli v tomto směru bude hrát spolupráce, výměna informací a všestranné kontakty s těmito zeměmi. **Proto KDU-ČSL podporuje spolupráci s nimi - na bilaterální úrovni, v rámci Euroatlantické rady partnerství (EAPC), programu Partnerství pro mír a na poli mezinárodních organizací.**

Zapojení do misí IFOR a SFOR v bývalé Jugoslávii vedlo ke zvýšení interoperability Armády České republiky s členskými zeměmi NATO, ke zvyšování profesionalitu a jazykové vybavenosti našich vojáků a k získání praktických zkušeností při přípravě a vedení mírových operací. Zároveň jsme tím dali jasně najevo, že nám není lhostejný vývoj v krizových oblastech Evropy a světa. Ze stávající situace v Bosně a Hercegovině je zřejmé, že přítomnost mírových sil v této oblasti je i nadále nezbytná. KDU-ČSL proto bude prosazovat, **aby i v následu-**

ující období zůstala přítomnost české vojenské jednotky v Bosně a Hercegovině zachována.

ZÁKLADNÍM PILÍŘEM NAŠÍ BEZPEČNOSTI JE SAMOZŘEJMĚ ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Jejím prvotním úkolem je ochrana suverenity a územní integrity našeho státu před vnějším nebezpečím. **Chceme, aby byla budována jako poloprofesionální.** Při zachování základní vojenské služby musí být páteří Armády ČR vojenští profesionálové vysokých odborných i morálních kvalit, jejichž výjimečná služba bude i odpovídajícím způsobem oceňována. Chceme, aby armáda byla vizitkou demokratického českého státu. Její civilní kontrola a civilní řízení obrany jsou principy, od kterých nehodláme ustoupit. **KDU-ČSL podporuje pozitivní změny v Armádě ČR uskutečňované v souladu s Konceptí výstavby armády a bude usilovat o jejich dokončení** zejména v systémech velení, řízení a výcviku, v přizpůsobování techniky a výzbroje Armády ČR výzbroji armád členských zemí NATO, ve výstavbě nebo modernizaci infrastruktury.

Úkolem, který přesahuje resort obrany státu i toto volební období, je **PROPRACOVÁNÍ SYSTÉMU KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ NA CELOSTÁTNÍ ÚROVNI.** Ten musí zajistit jak krizové řízení státu jako celku, tak okamžitá řešení různých krizových situací. Musí obsahovat i přehled předvídatelných rizik a reakcí na ně. Musí být zasazen do odpovídajícího legislativního rámce, důležité je jeho personální a hmotné zabezpečení.

Vstup České republiky do NATO posílí důvěryhodnost naší země pro zahraniční investory a současně otevře nové možnosti pro domácí obranný průmysl. **Proto budeme prosazovat urychlené stanovení podmínek a pravidel pro efektivní státní podporu domácího obranného průmyslu** a pro jeho zapojení do společných programů Aliance.

ZÁLEŽITOSTI OBRANY A POSTAVENÍ ARMÁDY MUSÍ BÝT PEVNĚ ZAKOTVENY V NAŠEM PRÁVNÍM ŘÁDU. KDU-ČSL se aktivně podílela na legislativním procesu v oblasti tzv. branného zákonodárství a učiní vše pro to, aby **připravované zákony nabývaly účinnosti nejpozději k termínu vstupu ČR do NATO.**

Úkoly, které musí Armáda ČR plnit, se neobejdou bez dostatečného finančního zabezpečení. KDU-ČSL bude usilovat o to, **aby i v následujícím období zůstal zachován závazek vlády zvyšovat vojenský rozpočet o 0,1% HDP ročně tak, ABY DO ROKU 2000 DOSÁHL 2% HDP.**

ROZVOJ REGIONŮ, MĚST A OBCÍ

REGIONÁLNÍ POLITIKA MUSÍ SLEDOVAT VYVÁŽENÝ ROZVOJ VŠECH ČÁSTÍ REPUBLIKY. Jejím základem bude spolupráce různých subjektů v regionu, řešení problémů na co nejvyšší možné úrovni, partnerství a sdružování prostředků z různých zdrojů.

ZVLÁŠTNÍ POZORNOST CHCEME VĚNOVAT OBLASTEM S VYSOKOU MÍROU NEZAMĚSTNANOSTI, NIŽŠÍ ŽIVOTNÍ ÚROVŇÍ, ÚTLUMEM TRADIČNÍCH PRŮMYSLOVÝCH ODVĚTVÍ, POHRANIČÍ, HORSKÝM OBLASTEM A VENKOVU. Budeme proto podporovat pokračování stávajících a přípravu nových programů na podporu drobného a středního podnikání zaměřených na

tyto problémové oblasti. **Hlavními nástroji státní podpory zůstanou záruky za úvěry, dotace úroků z úvěrů, dotace a půjčky.**

DŮLEŽITOU ÚLOHU V REALIZACI REGIONÁLNÍ POLITIKY MUSÍ SEHRÁT REGIONÁLNÍ ROZVOJOVÉ AGENTURY, které sdružují města, obce a podnikatelské subjekty určitého regionu. Očekáváme, že jejich koncepční, metodická a zprostředkovatelská činnost připraví jednotlivé oblasti pro příjem pomoci ze strukturálních fondů Evropské unie.

Stále významnějším nástrojem regionální politiky se stává pomoc EU poskytovaná v rámci přeshraniční spolupráce prostřednictvím fondu PHARE. Rozvíjení této spolupráce budeme podporovat na všech úrovních státní správy a samosprávy.

ZASADÍME SE O URYCHLENÍ PRACÍ NA PŘÍPRAVĚ A USTAVENÍ KRAJSKÝCH SAMOSPRÁV. Podpoříme přijetí zákona o regionálním rozvoji.

Česká republika je země s velkým přírodním a kulturním bohatstvím. **Významné místo v regionálním rozvoji musí proto sehrát i turistický ruch,** neboť jeho rozvoj v regionech pomáhá snižovat nezaměstnanost a je nezanedbatelným zdrojem příjmů pro veřejné rozpočty i podnikatelskou sféru. Za nezbytné považujeme **přijetí zákona o cestovním ruchu,** který vymezí pravidla pro podnikání v tomto oboru a zároveň zajistí nutnou ochranu klientů cestovních kanceláří před případnými negativními důsledky jejich podnikání.

DŮLEŽITOU SOUČÁSTÍ REGIONÁLNÍ POLITIKY JE PÉČE O VENKOV. Vždycky byl a stále zůstává zdrojem našich kulturních a duchovních tradic, rozhodující měrou zajišťuje výživu obyvatel. Plní i další důležité funkce, jako je ochrana krajiny, péče o životní prostředí, nabízí možnosti rekreace.

V posledním období došlo k určité stabilizaci pracovních míst v zemědělství a zastavil se odchod obyvatel z venkova do měst. **CHCEME PROTO NADÁLE PODPOROVAT A FINANČNĚ POSÍLIT PROGRAM OBNOVY VENKOVA,** který přispívá k rozvoji malých obcí a jejich vlastních aktivit. Větší podpora je nutná zejména při náročných investičních akcích zaměřených na budování technické infrastruktury obcí. Úpravou daňových zákonů, zajistíme obcím vyšší příjem ze zdrojů ve vlastním území a změnou rozpočtových pravidel vyrovnávací dotaci tam, kde daňová výtěžnost nedosáhne stanoveného minima.

Budeme trvat na garancích státu, resp. VÚSC (po jejich zřízení) za dopravní obslužnost a dostupnost zdravotní péče, a to i pro občany malých obcí.

Chceme podporovat výstavbu cyklistických stezek, obnovu staveb drobné architektury, které přispívají rozvoji venkovské turistiky a agroturistiky.

BUDEME PROSAZOVAT PODPORU DROBNÝCH NEZEMĚDĚLSKÝCH PODNIKATELŮ V OBCÍCH DO 2000 OBYVATEL FORMOU DAŇOVÝCH PRÁZDNIN PO 3 ROKY. K podpoře zaměstnanosti chceme zavést dotaci pro tyto podnikatele ve výši 40 000 Kč na jedno nově vytvořené pracovní místo.

Chceme, aby celková podpora venkova vedla ke vzniku nových pracovních příležitostí i v komunikačně těžko dostupných oblastech, zvýšily se daňové příjmy obcí a urychlil se tak jejich další samostatný vývoj.

SOCIÁLNÍ POLITIKA

V SOULADU S TEZEMI SOCIÁLNÍ DOKTRÍNY KDU-ČSL a se závěry schválenými sjezdem v září 1997 budeme usilovat o celospolečenskou diskusi směřující k **přijetí Sociální doktríny státu,** která:

- vymezí základní směry a cíle sociální politiky státu a prostředky k jejich dosažení
- zaměří sociální politiku především na podporu rozvoje lidského potenciálu a zajištění rovných šancí pro všechny
- stanoví míru společenské solidarity i míru individuální odpovědnosti při realizaci sociální politiky
- vymezí postavení a míru spoluúčasti jednotlivce, rodiny, obce, regionálních celků a nestátních institucí při řešení sociálních problémů.
- určí vztah sociální doktríny k ostatním resortním doktrínám státu
- naváže záměry sociální politiky ČR na sociální koncepci zemí EU

KDU-ČSL je přesvědčena, že tato diskuse povede k obecné shodě o prioritách sociální politiky v příštím volebním období, za něž sama považuje:

- podporu středních vrstev
- prorrudinou politiku
- zaměstnanost mladých
- přenesení těžiště z přímé finanční pomoci na sociální práci (zejména na účinnou sociální prevenci).

Tyto záměry sociální politiky chceme v první fázi realizovat prostřednictvím opatření, k nimž patří zejména:

PŘÍPRAVA A PROSAZENÍ ZÁKONA O SOCIÁLNÍ POMOCI, který změní postavení příjemce pomoci tak, aby mohl aktivně ovlivňovat podmínky a úroveň nabízené péče a sklonit nárok na tuto pomoc s odborným posouzením jeho situace. Tuto změnu umožní **zavedení příspěvku na péči, který příjemce využije spolu s ostatními**

příjmy k nákupu péče u akreditovaných poskytovatelů nebo k jejímu zabezpečení v rámci vlastní rodiny.

USNADNĚNÍ PODMÍNEK PRO ČINNOST NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ. Co může udělat občan sám, nemá dělat stát. Proto budeme prosazovat větší podporu státu pro nestátní sektor a rovnoprávný přístup k veřejným financím pro státní i nestátní subjekty vykonávající veřejně pro-spěšné činnosti.

ZVÝŠENÍ PŘÍDAVKU NA DÍTĚ PRO RODINY SE STŘEDNÍMI PŘÍJMY A ZVÝŠENÍ ODEČITATELNÉ POLOŽKY NA DÍTĚ U DANĚ Z PŘÍJMU. Přídavek na dítě chceme vyplácet v jednotné výši 25% částky životního minima dítěte na osobní potřeby všem rodinám, jejichž příjem nepřekračuje 2,5 násobek životního minima rodiny. Pro podporu rodin, které řádně platí daně, navrhujeme zvýšení odečtu na dítě u daně z příjmu z 18 000 Kč na 21 600 Kč ročně.

ODPOČET ČÁSTI STÁTEM UZNANÝCH VÝDAJŮ PLÁTCE OD ZÁKLADU PRO DANĚ Z PŘÍJMU ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI. Považujeme za žádoucí, aby stát podpořil občana v taxativně stanovených celospolečensky významných aktivitách souvisejících např. s přípravou dětí na povolání, se zvyšováním vlastní kvalifikace, jazykových znalostí, se zajištěním na starší a pod.

ZMĚNY V ZÁKONÍKU PRÁCE UMOŽNUJÍCÍ ŠIRŠÍ VYUŽÍVÁNÍ ZKRÁCENÉ PRACOVNÍ DOBY. Budeme prosazovat takové úpravy, které přispějí k lepšímu skloubení péče o děti a rodinu se zaměstnáním. Očekáváme, že postupně nabudou na významu i při řešení problému nezaměstnanosti.

PRODLOUŽENÍ ZÁKLADNÍ DOVOLENÉ. Chceme, aby zejména mladí rodiče mohli se svými dětmi trávit více času. Proto navrhujeme zvýšení základní dovolené na čtyři týdny s tím, že bude zachována možnost, aby ji zaměstnavatelé dále prodloužili.

ZAVEDENÍ STÁTNÍCH STIPENDIÍ PRO VYNIKAJÍCÍ STUDENTY STŘEDNÍCH ŠKOL. Považujeme za nezbytné, aby stát podporoval perspektivní mladé lidi ve snaze o dobrou přípravu na budoucí povolání. Předpokládáme, že nárok na toto stipendium získá asi 1 % studentů středních škol.

KDU-ČSL JE PŘESVĚDČENA, ŽE NAPLŇOVÁNÍ KONCEPCE SOCIÁLNÍ DOKTRINY, PŘESAHUJÍCÍ RÁMEC VYJEMENOVANÝCH ZÁMĚRŮ A OPATŘENÍ SE MUSÍ OPŘÍT O ANALÝZY, KTERÉ DOPLNÍ SOUČASNÉ DÍLČÍ POZNATKY O SOCIÁLNÍ SITUACI RODIN A VYBRANÝCH SKUPIN OBČANŮ. Mezi tématy, která chce k výzkumu předložit bude patřit zejména podrobná analýza sociálních podmínek rodin s dětmi, analýza důsledků demografického vývoje a alternativ jeho ovlivňování, výzkum důsledků pokračující liberalizace cen, analýza a prognóza potřeb vysokoškolsky vzdělaných pracovníků.

SOUŽITÍ S MENŠINAMI

JEDNÍM Z DŮLEŽITÝCH CÍLŮ POLITIKY KDU- ČSL JE ZLEPŠOVÁNÍ VZTAHŮ MEZI VĚTŠINOVOU POPULACÍ A NÁRODNOSTNÍMI MENŠINAMI. Prvořadý úkol v tomto směru vidíme v odstraňování projevů nesnášenlivosti, xenofobie a rasismu ve společnosti. Tam kde k nim dojde, budeme usilovat o jejich rychlý potlač.

Považujeme za nezbytné, aby právní ochrana národnostních menšin dosáhla plného souladu s Listinou základních práv a svobod a s příslušnými mezinárodními úmluvami. Diskusi s příslušnými menšinami o problémech, které tomu brání, chceme vést jak na vládní, tak na parlamentní úrovni, kde předpokládáme zřízení stálého orgánu pro národnostní menšiny.

Vývoj po r. 1989 sice skončil s potlačováním romského jazyka a kultury, ale prohloubil sociální dezintegraci romské menšiny a rozmožnil projevy nepřátelství mezi Romy a „gádži“. Ukázalo se, že jejich soužití zatěžují problémy dlouhodobého, především sociálního charakteru, které v zásadě nejsou specificky „romské“. Jejich řešení je však velmi naléhavé.

JEDNU Z NEJÚČINNĚJŠÍCH CEST K NÁPRAVĚ VIDÍME V OBLASTI VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ I DOSPĚLÝCH ROMŮ A V PODPOŘE RŮSTU ROMSKÉ INTELIGENCE. Především je třeba usnadnit romským dětem vstup z jazykově a sociálně odlišného prostředí do základních škol zřizováním přípravných ročníků, výchovou v mateřských školách nebo individuální asistenci a vytvářet ve škole mezi dětmi pospolitost tolerance a vzájemného kulturního obohacování. K tomu je třeba nabídnout pedagogům kvalitní informace vedoucí k hlubšímu poznání romského etnika a k využití jeho specifických rysů v procesu výchovy a vzdělávání. Považujeme za nezbytné, aby byl zprůhledněn diagnostický systém užívaný pro přeřazování dětí do zvláštních škol a aby bylo zamezeno jeho nadužívání. Nutná je veřejná kontrola dětských domovů, které jsou víc než z poloviny obsazeny romskými dětmi

Dospělým romským občanům chceme nabídnout programy rekvalifikace a doplnění základního vzdělání zaměřeného zejména na dosažení schopnosti číst s porozuměním.

Systém sociálních dávek upravíme tak, aby více motivoval k nástupu do zaměstnání a daňovými úlevami podpoříme ty podnikatele, kteří nabídnou práci obtížně zaměstnatelným osobám. Považujeme za nezbytné, aby byla v rámci

systému sociální péče zavedena taková opatření, která zajistí použití přiměřené části sociálních dávek vyplácených rodičům na potřeby dětí.

Podpoříme využití všech možností, které k sociální práci se selhávajícími rodinami nabízí současná legislativa, programy sociální a poradenské péče, programy sociální prevence a prevence kriminality.

Jsmo připraveni akceptovat aktivity romských organizací a jejich reprezentantů, které se prokazatelně opírají o podporu romského obyvatelstva, usilují o zlepšení jeho postavení a o integraci romské menšiny jako rovnocenné a plnohodnotné součásti české společnosti. Budeme trvat na tom, aby toto úsilí jednoznačně podporovaly i sdělovací prostředky.

SPRAVEDLNOST A BEZPEČNOST

Spravedlnost znamená nejen rovnost před zákonem a ochranu ve smyslu zákona, ale také trvalé úsilí o rovnost příležitostí uplatnit svá práva a o ochranu těch, kteří to potřebují Usiluje o uskutečňování právního státu a o prosazování autority práva. Vyžaduje účinnou ochranu poctivých před porušovateli zákonů a zajištění rychlé vykonatelnosti rozhodnutí soudů. Prosazuje právo občana na pravdivé a úplné informace ve veřejném životě i v činnosti státu.

KDU-ČSL CHCE NAPOMÁHAT USKUTEČŇOVÁNÍ SPRÁVEDLNOSTI PŘÍJMÁNÍM NOVÝCH ZÁKONŮ I ZMĚNOU STÁVAJÍCÍCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ tak, aby postupně docházelo k odstranění nedostatků v dnešní právní úpravě a k postupnému sblížení našeho právního řádu s právem EU. Chceme se aktivně zúčastnit obnovy trestního a správního práva s důrazem na snížení procesní náročnosti méně závažných deliktů. Budeme prosazovat zavedení nedbalostních hospodářských, popř. majetkových trestných činů.

Ve snaze o získání důvěry občanů ve spravedlnost **POVAŽUJEME ZA ZÁSADNÍ ZÁPAS SE VŠEMI DRUHY KORUPCE,** a to jak s její nejrůznější formou, t.j. s úplatky a protekcemi, tak s pololegálním spojováním veřejných funkcí se soukromým podnikáním a zneužíváním veřejné moci. **Proto navrhujeme novelizaci zákona o střetu zájmů.** Chceme dbát na čistotu výkonu veřejných funkcí.

Předložíme návrh zákona o zřízení finanční prokuratury, která bude zastupovat stát zvláště v majetkových sporech. Přispěje tak k odpovědnějšímu nakládání se státní majetkem a k posílení všeobecné právní jistoty.

Navrhujeme, aby v určitých případech (konkurs, určení výživného, příprava exekuce) byla požadována t.zv. zjišťovací přísaha. Půjde o závazné prohlášení před soudem, zejména o rozsahu majetku, jehož odmítnutí či křivé složení bude trestným činem.

Výkon státní správy se dotýká každého občana. Chceme ho zdokonalit tak, aby se lidé mohli proti nezákonným rozhodnutím úřadů dovolat nápravy u nezávislých soudů.

Zasadíme se o přijetí opatření, která zvýší výkonnost soudů. Především chceme zvýšit efektivnost výkonu rozhodnutí oddělením exekuční složky od moci soudní. Vykonatelnost soudních rozhodnutí chceme svěřit i soukromým licencovaným osobám, jejichž odměna bude závislá na výsledku výkonu rozhodnutí.

ZASAZUJEME SE O MAXIMÁLNÍ ZPRŮHLLEDNĚNÍ FINANCOVÁNÍ POLITICKÝCH STRAN. Chceme tak přispět nejen k obnově důvěry občanů v politické strany, ale především omezit možnosti zneužívání sponzoringu. Navrhujeme zavedení režimu darovacích poukazek vydávaných ČNB pro dary přesahující 10 000 Kč a jejich vedení na zvláštních účtech ČNB, zavedení vysokých sankcí za dar přijatý v rozporu se zákonem, zákaz příjmů sponzorských darů ze zahraničí a od podniků s více než třetinovým vlastnickým podílem státu.

ZA KLÍČOVOU FORMU BOJE S KRIMINALITOU POVAŽUJEME PREVENCI. Mimo podpory výchovy v rodinách a školách chceme výrazněji posílit roli obcí a krajů a jejich prostřednictvím podpořit i programy prevence realizované občanskými sdruženími a neziskovými organizacemi.

Současně je samozřejmě třeba důsledně dbát také na zvýšení účinnosti represivních opatření. STÁT MUSÍ TRVAT NA PROSAZENÍ PRÁVA SILOU A TÍM CHRÁNIT SVÉ OBČANY.

Důsledný boj povedeme proti organizovanému zločinu. Mezinárodní spolupráci a důsledné dodržování mezinárodních dohod považujeme za nejučinnější prostředek v tomto úsilí.

Nepodceňujeme ani ochranu společnosti před ostatní kriminalitou, před kapsáři a zloději, před překupníky drog a dalšími formami násilí a ohrožení. Důraz klademe na dobrou práci policie, zejména na její aktivní přítomnost v ulicích. **Policistu musí být všude vidět.** Přispěje k tomu lepší vybavení a cvičenost policie. **Chceme prosadit, aby na financování bezpečnostní politiky byla trvale vyčleňována pevná procentuální část HDP.**

SVOBODNÝ ČLOVĚK A INFORMACE

Prudký rozvoj informací a informačních sítí v posledních letech a očekávaná další akcelerace tohoto rozvoje v letech následujících vybavuje člověka účinnými nástroji k rozhodování. Člověk získává výhodu stále většího spektra informací a jejich stále rychlejšího přísunu. Je však přitom zároveň vystaven stále většímu tlaku na třídění a posuzování informací, tedy na odpovědnou práci s nimi.

PRÁCI S INFORMACEMI POVAŽUJEME ZA SOUČÁST MODERNÍHO ŽIVOTNÍHO STYLU NEJŠIRŠÍCH VRSTEV SPOLEČNOSTI. K tomuto stylu ovšem patří i požadavek, aby informace byla pro svobodného člověka nástrojem k rozhodování, nástrojem, který on ovládá. Společnost, která je založena na ochraně svobody jednotlivce, je povinna chránit jeho svobodu i před možnou manipulací informacemi.

Stát je povinen zajistit občanovi právo na objektivní informace od státních institucí. **Budeme proto prosazovat přijetí zákona o poskytování informací**, který byl připraven v probíhajícím volebním období.

KDU-ČSL si je vědoma klíčového významu informačních technologií pro hospodářský růst a kvalitativní změny ve veřejné správě. Proto bude prosazovat zavedení informačního systému umožňujícího sdílení informací, které byly již jednou od občana získány, jinými oprávněnými institucemi. To přispěje nejen ke zkvalitnění práce úřadů, ale také k lepší informovanosti hospodářské sféry. Naším cílem je umožnit volný tok a výměnu informací i přes hranice jednotlivých úřadů, ale chránit přitom soukromí a individuální svobodu lidí.

Budeme prosazovat, aby investování do informačních technologií bylo koncepční a bylo kordinováno. Nedostatek koordinace - kromě toho, že zvyšuje náklady - ohrožuje i účinnou ochranu shromážděných dat před zneužitím.

Zavádění informačních technologií je v první řadě záležitostí hospodářské sféry. **Aktivní přístup státu budeme prosazovat především tam, kde tyto technologie umožní zkvalitnění jeho funkcí.** Zvláštní důraz budeme klást na dvě oblasti: na zprístupování informací a na výchovu.

Především chceme zajistit zpřístupnění všech státem vedených, **ze zákona veřejných evidencí a dalších informací, prostřednictvím internetu.** K již dostupným údajům z obchodního rejstříku, seznamům plátců DPH a spotřební daně by měly být co nejdříve přiřazeny např. texty platných verzí právních předpisů. Tento krok zjednoduší orientaci v zákonech, zvýší jejich obecnou dostupnost a ušetří podnikatelům mnohatisícové předplatné za Sbirky zákonů.

Ve školství podpoříme jednak zavádění nových informačních technologií a to již na úrovni základních škol a jednak programy, které povedou zejména u mladší generace k vypěstování návyků na celoživotní využívání informačních zdrojů prostřednictvím informačních dálnic. Budeme prosazovat tzv. „výchovu k mediím“, která je dnes ve vyspělém světě součástí výukového procesu na středních školách, příp. na vyšších ročnících základních škol. Budeme usilovat o to, aby učební program zahrnoval jednak práci s internetovou sítí, dále výuku ke kritickému odstupu vůči informacím a konečně praktickou výuku tvorby sdělovacích prostředků. Budeme usilovat o to, aby kromě informací z medií měl občan také dostatek informací o mediích.

V vztahu ke sdělovacím prostředkům bude KDU - ČSL prosazovat ekonomickou i politickou nezávislost medií, pluralitu sdělovacích prostředků a subjektů šířících informace. Také svoboda sdělovacích prostředků musí být provázána odpovědností. Demokratickými prostředky budeme usilovat o naplňování této odpovědnosti, o zastavení expanze násilí a pornografie ve sdělovacích prostředcích zejména s ohledem na vývoj dětské populace.

STÁTNÍ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA

Státní správa v České republice je málo výkonná, velmi nákladná a často zpolitizovaná. Od roku 1990, kdy došlo ke zrušení KNV, ONV a ke vzniku obcí a okresních úřadů, občané marně čekají na její reformu. Naopak, dochází spíše k centralizaci státní moci, zhoršuje se přístup úředníků k občanovi.

KDU-ČSL PROSAZUJE REFORMU, KTERÁ PŘIBLIŽÍ VEŘEJNOU SPRÁVU POTŘEBÁM VYSPĚLÉ DEMOKRATICKÉ SPOLEČNOSTI.

Její obsahem bude:

- reforma územní samosprávy na místní i regionální úrovni
- reforma státní správy na úrovni ústřední i územní
- nalezení vyváženého vztahu mezi státní správou a samosprávou
- vytvoření státního informačního systému, který propojí úřady a současně zajistí ochranu osobních dat
- úprava státní služby na občanském principu s důrazem na politickou nezávislost, odbornost, etiku a odstranění korupce
- systém podporující právní vědomí občanů tak, aby sami mohli kontrolovat výkon veřejné správy a dodržování zákonů

- soudní kontrola výkonu veřejné správy odpovídající kritériím EU

CHCEME „ŠTÍHLÝ, ALE SILNÝ STÁT“ ZALOŽENÝ NA PRINCÍPECH ZASTUPITELSKÉ DEMOKRACIE, se strukturou odpovídající potřebám moderní občanské společnosti. Kompetence k rozhodování jsou dány té úrovni správy, která je nejbližší řešenému problému (princip subsidiarity).

Ústřední orgány ztratí kompetence v prvoinstančním rozhodování v konkrétních věcech, neboť ty přejdou na úroveň krajů. Zachovány zůstanou koncepční, koordinační a kontrolní funkce centra.

Novými samosprávnými orgány budou kraje. V jejich čele budou stát zvolení členové krajského zastupitelstva, kteří budou se znalostí místních podmínek řešit otázky regionálního rozvoje, dopravy, životního prostředí, zdravotnictví, sociálních věcí, středního školství, kultury, mládeže, rodiny, tělový-

chovy. Svoji zákonodárnou iniciativou budou krajská zastupitelstva přispívat k upevnění a rozvoji právního státu. Na kraje bude přenesen zákonem vymezený díl výkonu státní správy, do krajských úřadů budou začleněny krajské dekoncentráty ministerstev.

Pro obce, jako základní jednotky územní samosprávy, připravujeme:

- **novelu zákona o obcích**, která rozšíří působnost samosprávy o další činnosti, lépe vymezí vztahy v územně členěných městech, rozšíří možnosti spolupráce zvláště malých obcí
- **nová rozpočtová pravidla**, která obcím umožní plnit svěřené úkoly, zajistí minimální daňovou výtežnost, definují přípustnou zadluženost a rozsah a způsob kontroly hospodaření státem
- **zákon o obecních daních** a novelu zákona o místních poplatcích
- **zákon o hlavním městě Praze**, které je současně obcí i krajem.

Pověřený obecní úřad bude prvním článkem státní správy a prostředníkem (kontaktním místem propojeným s ostatními úřady státním informačním systémem) mezi státní správou a občanem. Zde si občan vyřídí svoje záležitosti, aniž by musel cestovat do okresního či krajského města.

Okresní úřad přestane vykonávat hospodářské funkce a stane se orgánem státní správy ve vyjmenovaných věcech. Financován bude z krajského rozpočtu. Do okresního úřadu se začlení většina státních úřadů působících na území okresu (např. školský úřad).

SYSTÉMY POVINNÉHO POJIŠTĚNÍ

Účinnost a náklady sociální politiky státu jsou do značné míry předurčeny vlastnostmi zavedených POVINNÝCH POJISTNÝCH SYSTÉMŮ. Tyto systémy zajišťují občana ve stáří, v nemoci, při úrazech a invaliditě, při ztrátě zaměstnání. Mají u nás dlouholetou tradici a jsou zatím - stejně jako ve většině zemí - založeny na průběžném financování. To znamená, že z prostředků, kterými plátcí pojistného v daném časovém období na pojištění přispívají, jsou jiným pojištěncům v tomtéž období hrazeny jejich pojistné nároky.

Společným problémem všech druhů našeho povinného pojištění se stal **rychlý růst výdajů při pomaleji narůstajících příjmech. Sociální pojištění se navíc vlivem nadměrné nivelizace změnilo na sociální dávky** a pro občany s průměrnými a nadprůměrnými příjmy přestalo plnit funkci sociální ochrany. To vše vyvolává diskusi, jejíž podstatnou součástí jsou **úvahy o nezbytné nebo optimální míře solidarity, kterou má povinný pojistný systém zajišťovat.**

KDU-ČSL JE PŘESVĚDČENA, ŽE TATO DISKUSE, STEJNĚ JAKO CELÁ SOCIÁLNÍ POLITIKA, MUSÍ VYCHÁZET ZE SOCIÁLNÍ DOKTRÍNY STÁTU, která úroveň solidarity v jednotlivých druzích pojištění vymezí. Tato doktrína však, bohužel, zatím České republice chybí. **KDU-ČSL bude trvat na jejím zpracování. Za samozřejmý považuje požadavek na její slučitelnost s Evropskou sociální char-
tou.**

Pro změnách, které postupně omezují neřízený růst nákladů na zdravotní péči se zdá, že **největší problémy z hlediska financování hrozí v příštích letech důchodovému pojištění.** Není pochyb, že na nich bude mít nemalý podíl očekávaný nepříznivý demografický vývoj, jehož důsledkem je pokles podílu ekonomicky aktivních, do systému přispívajících občanů v populaci. Reakcí na tuto situaci je postupné zvyšování věku pro nárok na starobní důchod, ke kterému u nás dochází od r. 1996. **Rozhodující příčinou současného deficitu důchodového systému je však vedle stagnující ekonomiky dosavadní způsob valorizace penzí, která neodpovídala příjmové stránce pojištění a směřovala především ke zvyšování pevné složky důchodů.** Jeho pojistný charakter narušuje také vysoký podíl uznávaných náhradních

dob, za které není hrazeno pojistné, extrémně vysoká nivelizace vyplácených důchodů a další skutečnosti. **KDU-ČSL I NADÁLE TRVÁ NA SVÉM ZÁMĚRU UVEDENÉM V MINULÉM VOLEBNÍM PROGRAMU PŘIBLIŽIT A UDRŽET HODNOTU PRŮMĚRNÉHO DŮCHODU NA ÚROVNĚ BLÍZKÉ 50% PRŮMĚRNÉ HRUBÉ MZDY. Proto bude**

prosazovat, posílení pojistných principů v základním důchodovém pojištění a nápravu deformací, které ho zatěžují. To m.j. povede k větší závislosti výše vyplácených důchodů na odvedeném pojistném. Počítáme s tím, že pojištěncům s nízkými příjmy budou důchody doplňovány dávkou ze systému sociální podpory nebo sociální pomoci.

ZÁSADNÍ ZMĚNY VYŽADUJE SOUČASNÉ PENZIJNÍ PŘIPOJIŠTĚNÍ SE STÁTNÍM PŘÍSPĚVKEM. Chceme, aby se stalo funkčním nástrojem dodatkového zabezpečení na dobu stáří a přestalo být pouze výhodným způsobem krátkodobého spoření. Budeme prosazovat úpravy, které zvýrazní jeho dlouhodobý charakter a zvýší motivaci občanů k účasti na připojištění. Zvýhodníme zaměstnance i jejich zaměstnavatele, kteří jim budou na připojištění přispívat.

Jsmo připraveni k diskusi o koncepčních změnách systému důchodového pojištění a k hledání optimální cesty pro zajištění jeho dlouhodobé financovatelnosti. Počítáme s podporou systému důchodového spoření, který zvýší individuální odpovědnost občanů za jejich zabezpečení na dobu stáří a s jeho ev. posílením volnými prostředky FNM.

BUDEME PROSAZOVAT PŘIJETÍ NOVÝCH PRAVIDEL NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ. Chceme, aby tato pravidla zvýšila úroveň nemocenských dávek při déle trvajícím onemocnění a zlepšila jejich poměr k čisté mzdě pojištěnce.

Optimalizace léčebného procesu a výdajů na jeho zajištění zřejmě do budoucna povede ke **sloučení nemocenského a zdravotního pojištění.** Vzhledem k současnému napětí ve zdrojích na úhradu zdravotní péče a k nedořešeným pravidlům jejího financování považujeme za nezbytné, aby tento krok byl realizován **až po překonání problémů, které současný systém plateb za zdravotní péči provázají.**

Zcela nevyhovující je současný stav pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škody při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. Rozhodujícími problémy tohoto pojištění jsou nákladná správa zajišťovaná komerčními pojišťovnami, pojistné jeho výše je proti nákladům na odškodné nepřiměřeně vysoké, nezajištěnost rezerv na plnění dlouhodobých závazků, chybějící ekonomická motivace zaměstnavatelů k prevenci. **Budeme prosazovat POSTUPNOU PŘEMĚNU STÁVAJÍCÍHO MODELU NA KOMPLEXNÍ ÚRAZOVÉ POJIŠTĚNÍ S CHARAKTERISTIKAMI ODPOVÍDAJÍCÍMI EVROPSKÉMU STANDARDU.**

Pojistné na státní politiku zaměstnanosti vytváří zdroje, z nichž jsou kromě podpor v nezaměstnanosti hrazeny i výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti. Pojistné principy jsou v tomto systému uplatňovány ve velmi omezené míře, snad nejméně ze všech systémů sociálního pojištění.

KDU-ČSL bude prosazovat posílení pojistných principů (zejména zvýšení vazby na dosahovaný výdělek) **i u tohoto pojištění.** Současně chce bránit jeho zneužívání. Klíč k boji proti nezaměstnanosti nevidí ve vysokých dávkách, ale v podpoře hospodářského růstu a v tvorbě nových pracovních příležitostí.

VZDĚLÁNÍ, MLÁDEŽ, TĚLOVÝCHOVA

VZDĚLÁNÍ JE KLÍČEM K ŽIVOTNÍMU ÚSPĚCHU, nejlepší investicí do budoucnosti, účinnou prevencí proti zločinnosti, drogám a nezaměstnanosti. Posláním školské soustavy je pečovat o co nejlepší rozvinutí každého nadání: **žádný talent nazmar.** Vzdělání není jen osobní investicí do vlastní kariéry, jak tvrdí liberálové, ani plánovaným naplňováním potřeb státu, jak soudí socialisté. **Je to péče o rozvoj a výchovu svobodných lidských osob, občanů, na nichž závisí naše budoucnost.**

ŠKOLY MUSÍ NEJEN UČIT, ALE TAKÉ VYCHOVÁVAT. Chceme, aby se děti ve škole učily samostatnosti, tvořivosti a odpovědnosti, **aby škola vychovávala k odpovědné svobodě** založené na poctivosti, na občanských a křesťanských hodnotách a aby byla i kulturním, sportovním a společenským centrem obce. Více než dosud se musí věnovat dětem ze sociálně slabých rodin, včetně romských. Chceme zajistit srovnatelné podmínky pro státní i nestátní školy.

Školství má v ČR tradičně dobrou úroveň, deformují ji však pozůstatky totalitních režimů. Proto **NUTNĚ POTŘEBUJE REFORMU ŠKOLSKÉ SPRÁVY V DUCHU PRINCIPU SUBSIDIARITY: rozhodovat co nejlíže těm, jichž se rozhodnutí týká.** Budeme prosazovat zvýšení odpovědnosti ředitelů škol, posílení role rady školy, změny a zdokonalení činnosti školní inspekce, zřízení Národní rady pro vzdělávání. Rozhodování o zřizování, rušení a slučování škol, stejně jako řízení středních škol převedeme do pravomoci krajských školských úřadů.

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA DNES NEODPOVÍDÁ POTŘEBÁM TRHU PRÁCE. Považujeme za nezbytné, aby se **zvýšila prestiž řemesel a technických oborů a obnovila spolupráce výrobních podniků s učňovskými zařízeními.** Proto chceme podnitit účast zaměstnavatelů na výchově kvalifikovaných pracovníků daňovými úlevami a nárok na státní dotaci vázat na výsledky absolventů při hledání zaměstnání.

Z českého školství odchází mladí učitelé, zejména muži. **PRÁCI PEDAGOGŮ SE MUSÍ DOSTAT VYŠŠÍHO SPOLEČENSKÉHO UZNÁNÍ A PLATOVÉHO OHODNOCENÍ,** které významu tohoto povolání odpovídá. **Chceme zavést systém**

celoživotního vzdělávání učitelů spojený s platovým postupem a nabídnout tak perspektivu mladým a nadaným učitelům.

Pro uplatnění našich dětí **v budoucí Evropě bude stále důležitější znalost cizích jazyků.** Je tedy nezbytné, abychom zdokonalili výuku jazyků na všech stupních škol, podporovali mezinárodní výměny a soutěže žáků i studentů a zavedli Internet do středních škol.

Po r. 1989 prudce vzrostl počet studentů vysokých škol. Vysokému školství však chybí budovy, knihovny, moderní laboratoře. Špičkoví odborníci odcházejí z vysokých škol i vědeckých ústavů do jiných oborů nebo do zahraničí. Chceme **podpořit vědce, kteří se kromě vědecké práce budou věnovat i vzdělávání, motivovat ke spolupráci vědecké ústavy, Akademii věd ČR a vysoké školy a napomáhat zapojení naší vědy do mezinárodních, zejména evropských programů.** Nutná je větší podpora rozvoje vědecké infrastruktury, která slouží všem a popularizace vědy.

Pro optimální využívání volného času má nepřehlédnutelný význam sport. Je důležitým nástrojem výchovy, prevence proti drogám, šikaně, zločinnosti mládeže. **Investice do sportu jsou příspěvkem k ochraně zdraví zdravým způsobem života.** Chceme, aby mládež měla všude příležitost sportovat. Chceme, aby se školní hřiště a tělocvičny otevřely veřejnosti a aby stát a obce podporovaly rozšiřování nabídky činnosti pro volný čas dětí a mládeže.

V moderní společnosti se rychle mění možnosti uplatnění. **ROSTE VÝZNAM CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.** Naše školství musí rozšířit nabídku dalšího vzdělávání a to jak odborného, tak zájmového. Podpoříme zavádění korespondenčních vzdělávacích programů a zpřístupnění vysokoškolských učebních textů na Internetu.

Právní rámec výchovy a vzdělávání musí být vymezen dobrými zákony. Chceme navázat na nedávno schválený zákon o vysokých školách a prosadit zejména nový zákon o vzdělávání a zákon o tělovýchově a sportu. Za nezbytné považujeme **zjednodušení školských předpisů a odstranění zbytečné byrokracie omezující práci škol a učitelů.**
ZAHRAŇIČNÍ POLITIKA

CHCEME SE AKTIVNĚ PODÍLET NA VYTVÁŘENÍ JEDNOTNÉ EVROPY. Základním principem naší evropské politiky je aktivní a solidární účast ve všech rozhodujících oblastech evropské integrace a evropské spolupráce. Znamená to, že od počátku členství v EU budeme usilovat o to, aby se ČR účastnila i těch projektů, kde se evropský integrační proces rozvíjí různými rychlostmi. Platí to zejména pro účast na hospodářské a měnové unii, na Protokolu o sociální politice, na Shengenské dohodě, jakož i na společné zahraniční a bezpečnostní politice.

ROZŠIŘOVÁNÍ EVROPSKÉ UNIE POVAŽUJEME ZA KONTINUÁLNÍ A NEZVRATNÝ PROCES. Chceme, aby podobnou šanci, které se dostalo nám, měly i další evropské státy a národy. Považujeme za důležité, aby rozšíření EU doprovázely odpovídající reformy institucí a rozhodovacích procesů uvnitř unie. Budeme usilovat o nalezení takového modelu, v němž by zůstal zachován přiměřený vliv malých a středních států na rozhodování v Unii.

S USPOKOJENÍM SLEDUJEME RATIFIKAČNÍ PROCES, KTERÝ NÁS PŘIBLIŽUJE KE VSTUPU DO NATO. Budeme usilovat o to, aby naše republika za všech okolností dostala svému dílu odpovědnosti za ochranu svobody a bezpečnosti všech členů Aliance i za obranu hodnot, na nichž je NATO založeno. Budeme dbát na to, aby ve prospěch naší země byly využity nejen ty nabídky Aliance, které směřují k rozvinutí institucí, určených k obraně země, ale i ty, které jsou nástrojem k řešení nevojenských ohrožení, rozvoje vědecké spolupráce a spolupráce v oblasti ochrany životního prostředí. Budeme podporovat další rozšiřování NATO o ty země střední a východní Evropy, které o členství usilují. Očekáváme, že v rámci nového bezpečnostního modelu dojde k efektivní spolupráci vzájemně se podporujících mezinárodních institucí (NATO, EU, ZEU, OSN, OBSE, RE).

ZA DŮLEŽITOU SOUČÁST MÍROVÉ A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY POVAŽUJEME CELOSVĚTOVÉ ODBROJENÍ, kontrolu zbrojení a postupné omezení obchodování se zbraněmi. Nejdůležitějším úkolem v této oblasti aktivit je omezení šíření zbraní hromadného ničení.

Vztahy se sousedními státy jsou přirozeným zdrojem vzájemného kulturního obohacování, oboustranně výhodného obchodu i bezpečnostní stability. **I mimo kontext Evropské unie budeme nadále intenzivně PROHLUBOVAT A DÁLE ROZVÍJET VZTAHY SE SOUSEDNÍMI ZEMĚMI** a to jak v oblasti politické, hospodářské, tak i v kultuře, vědě a společenském životě. Podpoříme projekty, vedoucí k zintenzivnění přeshraniční spolupráce a vytváření euroregionů.

Předpokladem pro předcházení konfliktů mezi státy je stálý hospodářský rozvoj a odstraňování sociálního napětí ve společnosti. **To se neobejde bez solidarity bohatých států s chudšími rozvojovými zeměmi.** Pomoc těmto zemím otvírá cesty k pozdějším obchodním partnerstvím.

K základním trendům vývoje patří globalizace světového hospodářství. Usilujeme o upevnění pozice ČR v tomto procesu. Systém světového obchodu, směřuje k volnému pohybu zboží, služeb a kapitálu. **ZAHRAŇIČNÍ REPREZENTACE ČR MUSÍ V NADCHÁZEJÍCÍM OBDOBÍ MNOHEM VÍCE NEŽ DOPOSUD AKTIVITOU, KVALITOU A**

KOORDINACÍ SVÝCH SLUŽEB EXPORTÉRŮM NAPOMÁHAT UPLATNĚNÍ NAŠÍ PRODUKCE NA ZAHRANIČNÍCH TRŽÍCH.

Podporujeme snahy o posílení spolupráce s krajinou. Usilujeme o to, aby krajané mohli bez obtíží realizovat volební právo do našich zastupitelských orgánů.

Úspěšná zahraniční politika se nedá provádět bez široké podpory občanů. Budem dbát na to, aby o ní byli otevřeně a pravdivě informováni.

ZDRAVOTNICTVÍ

Vývoj ve zdravotnictví poznamenal souboj mezi dvěma odlišnými pohledy na jeho transformaci. Liberální pojetí prosazující vznik volného trhu s konkurenčním bojem zdravotnických zařízení o pacienta a pojištěnce vedlo k chaotické investiční politice, k nekoncepční privatizaci a k obrovským únikům prostředků na zdravotní péči ve výdajích za léky.

KDU-ČSL odmítla jednostranné snahy o uplatňování trhu ve zdravotnictví. ZDRAVÍ ČLOVĚKA NEMŮŽE BÝT PŘEDMĚTEM NABÍDKY A POPTÁVKY. Proto nepodpořila privatizaci okresních nemocnic a zdravotnických zařízení s nadregionální působností, prosazovala návrat k **uplatňování jasných kontrolních a regulačních mechanismů ve financování zdravotní péče a předložila zákon o síti smluvních zdravotnických zařízení.** Ten byl nejprve ostatními koaličními stranami odmítnut, podařilo se ho však prosadit jako součást zákona o veřejném zdravotním pojištění. Stal se právním podkladem pro výběrová řízení, která jsou prvním systémovým nástrojem efektivní regulace našeho zdravotnictví.

Srovnání změn, kterými současné zdravotnictví prochází s volebním programem KDU-ČSL z r. 1996 ukazuje, že **opatření tímto programem navržena se postupně, bohužel často bez potřebné návaznosti a spíše chaoticky, realizují.**

Budeme pokračovat v naplňování záměrů a cílů tohoto programu. **CHCEME KAŽDĚMU OBČANU TOHOTO STÁTU ZAJISTIT DOSTUPNOST, KVALITU A EFEKTIVITU ZDRAVOTNICKÝCH SLUŽEB A VŠEM ZDRAVOTNICKÝM ZAŘÍZENÍM VČASNOU PLATBU ZA POSKYTNUTOU PÉČI V SYSTÉMU, KTERÝ SI DLOUHODOBĚ ZACHOVÁ EKONOMICKOU ROVNOVÁHU.**

Považujeme za nezbytné, aby dostupnost zdravotní péče byla garantována nejen vytvořením sítě zdravotnických zařízení, ale také **jasným vymezením jejich spádových území a povinností pojištěnců uzavřít smlouvy o úhradě zdravotní péče s vítězi výběrových řízení.**

Efektivitu systému zdravotní péče chceme dále zvýšit prosazováním principu subsidiarity, t.j. uplatňováním požadavku, aby každé onemocnění bylo léčeno vždy na nejnižším článku, který je schopen takovou léčbu bezpečně zvládnout. Proto musí na vznik sítě smluvních zdravotnických zařízení navázat další kroky.

Především je nezbytné, aby **byla urychleně a detailně propracována KRITÉRIA ZARUČUJÍCÍ KVALITU POSKYTOVANÉ ZDRAVOTNÍ PÉČE.** Tato kritéria musí zejména stanovit podmínky pro **akreditaci zdravotnických pracovišť** a **definovat léčebné standardy** jako doporučené léčebné postupy pro různá onemocnění. Smyslem akreditace je záruka kvality péče opírající se o úroveň personálního obsazení, přístrojového vybavení a zkušenost pracoviště danou četností prováděných léčebných výkonů a dosahovanými výsledky. Léčebné standardy musí definovat postupy pro garantovanou, nepodkročitelnou úroveň poskytovaných služeb.

ZASADÍME SE O VYTVOŘENÍ LÉKOVÉ POLITIKY, jejímž prvořadým cílem bude léčba sledující pouze zájmy pacienta a ne zájmy farmaceutického průmyslu.

Zvláštní pozornost chceme věnovat rozvoji preventivních programů péče o zdraví.

Snížení neefektivních výdajů je nutné i ve zdravotních pojišťovnách. Přísnější kontrola musí být podrobena zejména investice a uzavírané pracovní smlouvy. Podpoříme kroky, které povedou ke sjednocení výběru pojistného pro zdravotní, nemocenské a případně i sociální pojištění.

ZEMĚDĚLSTVÍ

ZEMĚDĚLSKOU ČINNOST POVAŽUJEME ZA PŘIROZENÝ ZÁKLAD ŽIVOTA NA VENKOVĚ. V zemědělské politice budeme usilovat o vyvážený vztah produkčních, ekologických a sociálních funkcí zemědělství ve venkovském prostoru.

Naším trvalým cílem je zachovat soběstačnost a kvalitu v domácí nabídce základních potravin.

Klíčovým úkolem je udržení odpovídajícího rozsahu produkce našeho zemědělství zvláště v období před vstupem do EU. To předurčí dlouhodobou podobu a velikost domácího zemědělství v integrované Evropě.

Reformy, které v zemědělství proběhly, byly dramatičtější než v jiných odvětvích. Vyvolaly však zdravé tendence, především růst produktivity práce. Vytvořily prostor pro další restrukuralizaci výroby - dnes už při zachování jejího celkového rozsahu.

CHCEME POKRAČOVAT V ÚSILÍ O OBNOVU A STABILIZACI VLASTNICKÝCH VZTAHŮ V ZEMĚDĚLSTVÍ. Podpoříme dokončení restitučních a transformačních procesů. Zákonnou úpravou prodeje státní zemědělské půdy chceme umožnit její nabývání výhradně tuzemským fyzickým osobám a to za výhodných splátkových podmínek, s předností pro zemědělské využití. Podpoříme pozemkové úpravy, které povedou ke stabilizaci vlastnických vztahů a hospodárnějšímu využití pozemků.

BUDOUCÍ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA KDU-ČSL BUDE STÁT NA TŘECH PILÍŘÍCH.

ZA NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ÚKOL POVAŽUJEME POSILOVÁNÍ KONKURENCESCHOPNOSTI NAŠICH ZEMĚDĚLCŮ. V podpoře technologických změn výroby, zvýšení produktivity práce a kapitálového posílení našich zemědělců vidíme základ jejich budoucího úspěchu na globalizujících se trzích. **Budeme usilovat o modernizaci našeho zemědělství pomocí zvýhodněných úvěrů a přímých dotací orientovaných na efektivní podnikatelské záměry.**

Nově chceme ve zvýšené míře podpořit výhodnými úvěry i konkurenceschopnost potravinářského průmyslu tam, kde bude schopen vyvážet na náročné evropské a světové trhy. Budeme prosazovat legisla-

tivní změny, které umožní nejen růst jejich velikosti a objemu produkce, ale i jejich podíl na trhu tak, aby obstály v konkurenci i na budoucích trzích sjednocené Evropy.

Podpoříme vznik odbytových a producentůvých seskupení zemědělců, která pomohou uplatnit domácí produkci na tuzemském trhu. Připravíme legislativní normu, která přispěje ke zvýšení platební kázně v obchodě se zemědělskými výrobky.

Formou daňového a dotačního zvýhodnění budeme podporovat nepotravinářské využití zemědělské produkce. Největší možností pro tento způsob uplatnění zemědělských produktů nabízí výroba bioetanolu jako složky pohonných hmot pro motorová vozidla.

DRUHOU DŮLEŽITOU OBLASTÍ NAŠÍ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY BUDE PODPORA HOSPODAŘENÍ V PODHORSKÝCH A HORSKÝCH OBLASTECH. Nepůjde ovšem o hospodaření zaměřené na intenzivní výrobu. Význam zemědělství pro horské a podhorské oblasti spočívá především v tom, že jde o nejpřirozenější a nejlevnější způsob tvorby a uchovávání kulturního stavu krajiny. Nechceme podporovat neefektivní a drahou produkci, ale ocenit dotacemi příjmy zemědělců jejich příspěvek k vodochranným, protipovodňovým a estetickým funkcím venkovské krajiny v těchto oblastech.

Nezbytná je i trvalá udržitelnost hospodaření v ekologicky citlivých územích. Prosadíme kompenzační újmou z omezení, které zemědělcům ukládá příkazný způsob hospodaření v těchto oblastech, např. v pásmech ochrany vod. Finančně zvýhodníme ekologické postupy v zemědělství a programy agroturistiky.

Programy podpor budeme harmonizovat s EU tak, aby ČR mohla v budoucnu čerpat na tyto účely zdroje z rozpočtu Unie.

Podporou zemědělského podnikání rozšíříme sociální programy v oblastech s vysokou nezaměstnaností. Počítáme se zavedením stipendií a stabilizačních příspěvků pro profesní přípravu zemědělských učňů a studentů.

TŘETÍM PILÍŘEM NAŠÍ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY BUDE PROSAZOVÁNÍ PARTNERSTVÍ A SYMETRIE V ZAHRANIČNÍCH AGRÁRNÍCH VZTAZÍCH. Chceme rozhodně hájit naše národní zájmy, samozřejmě při respektování všech smluvních závazků, kterými jsme vázáni. O odůvodněných změnách budeme jednat.

Obchodní politika ČR musí být založena na vyvážených vztazích s našimi partnery, zvláště se státy EU.

K diskusi předložíme návrh na změnu systému agrárních cel. Namísto dnešních cel určených pouze z ceny dováženého zboží chceme výběr cla vázat jak na cenu, tak na množství dováženého zboží. Tato úprava omezí celní podvody a přiblíží nás praxi EU. Budeme usilovat o zpřísnění licenčního režimu na dovážené zemědělské zboží. **Podpoříme exportní programy pro zemědělskou produkci.**

Ochranu spotřebitelů i zahraničního obchodu zajistíme zavedením standardů odpovídajících úrovni nejvyspělejších zemí, a to jak pro kvalitu a bezpečnost potravin, tak pro zdraví hospodářských rostlin a zvířat.

KLÍČOVÝ VÝZNAM PRO NAŠE ZEMĚDĚLSTVÍ BUDOU MÍ JEDNÁNÍ O PODMÍNKÁCH VSTUPU ČR DO EU. Nemůžeme připustit žádná omezení, která by způsobila, že zemědělství „vstoupí“ do EU později než ostatní sektory. **Budeme usilovat o spravedlivé nastavení produkčních kvót a o možnost čerpat všechny zavedené typy podpor** (kompezační platby, prémie, strukturální fondy na pomoc znevýhodněným zemědělským oblastem). Při negociačních jednáních budeme uplatňovat požadavek na zavedení přechodného období umožňujícího dočasné omezení prodeje půdy zahraničními osobami, vyrovnání cenových rozdílů a přizpůsobení ochrany zdraví hospodářských zvířat finančně náročným normám EU.

Převzetí budoucí společné zemědělské politiky EU zajistíme i po stránce institucionální, zejména pokud jde o působnost intervenčních organizací pro regulaci trhu se zemědělskými komoditami.

Budeme usilovat o liberalizaci agrárního obchodu mezi zeměmi CEFTA.
Považujeme to za příležitost k uplatnění naší produkce i za přípravu na budoucí integrovaný trh.